"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose vieśpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 32 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 7 d. RUGPIUČIO, (August), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Jau iškeliavo iš Maskolijos Prancuzijos prezidentas, pakeliuj dar jis užsuko į Norvegijos sostapilį, o pirma atsilankė Danijoj ir Švedijoj, taigi jis atlankė Skandinaviškasias viešpatystes, kurios, kaip laikraščiai praneša, jau pirma terp savęs užrišo ankštesnį ryšį. Aišku todėl, kad Prancuzija prie ryšio Prancuzijos, Maskolijos ir Anglijos stengiasi pritraukti ir Skandinaviškas viešpatystes.

Kas nutarta Revelyj terp Maskolijos ir Prancuzijos, tikrai nežinia. kaip nežinia teipgi kas tame pat Revelyj nutarta terp Anglijos ir Maskolijos. Kadangi ten susivažiavo teipgi Prancuzijos ir Anglijos užrubežinių reikalų ministeriai su tokių jau reikalų vedėju Maskolijos, tai reikia manyti, kad Revelyj Anglijos ir Prancuzijos augščiausiejie reprezentantai susivažiavo ne vien išgerti vieną ir kitą vyno stiklą su caru, ne vien norėdami su juom pasimatyti, bet čia terp ministerių turėjo but vedamos kokios tarybos. Jeigu Revelyj ir ne butų padaryti koki svarbesni traktatai, tai visgi buvo apkalbėti politiškiejie reikalai ir siekiai svarbiausių tautų. Ar važinėjant Prancuzijos prezidentui Skandinavijoj, ir tas viešpatystes pasisekė prie ryšio patraukti, nežinia. Ne reikia dar užmiršti, kad su Anglija susirištų Japonija, tai katroj pusėj stoja Anglija, toj pusėj bus ir Japonija. Jeigu Skandinaviškosios viešpatystės ir nepristotų formališkai prie ryšio vakarinės Europos tautų, tai galima tikėti, kad jos ne stos ir jų priešininkų pusėj.

Taigi aišku, kad vakarinės Europos tautų augščiausių reprezentantų atsilankymai Maskolijoj turėjo gana svarbų tikslą. Klausymas tik, ar pasiekti tą tikslą pasiseks.

Bet visgi tie susivažiavimai ypač Vokietijoj pasėjo neramumą, kadangi didesnis susidraugavimas Prancuzijos su Maskolija, Anglijos, su kuria eina ir Japonija, su sitaikymas su Maskolija, su kuria Anglija turėjo pirma daugiausiai nesutikimų, pats per savę yra gana svarbiu. Išnykus nesutikimams su Maskolija, kurių dėl pirma jau kelis kartus be mažo neužgimė kruvini karai Azijoj, Anglija ir Maskolija, dabar eidamas iš vien, gali savo pajiegas kreipti prieš kitus. Svarbiausiu vakarinės Europos tautų, taigi Anglijos ir Prancuzijos priešu dabar yra Vokietija. Prieš ją tik ir gali kreiptiesi susidraugavusios vakarinės Europos tautos, su kurioms eina iš vieno Maskolija ir Japonija. Neistabu todėl, kad į tuos susivažiavimus su neužsitikėjimu žiuri veik visų pakraipų Vikietijos laikraščiai.

Po susivažiavimui Anglijos karaliaus su Maskolijos caru dar Vokietijos ciecorius garsiai kalbėjo, net gazdino karu nesutinkančias su Vokietija tautas, bet dabar, atsilankius Revelyj ir Skandinavijoj Prancuzijos prezidentui ir jis tyli. Matyt mato, jog pavojinga erzintiesi su susidraugavusioms galingiausioms Europos tautoms, turint per menkas jų atsvėrimui pajiegas. Teisybė, sulyg sutarimo, karuose su Vokietija turi eiti iš vien Austrija ir Italija, bet Austrija didesnėj dalyj apgyventa slavų, o tie nekenčia vokiečių; Italijos gyventojai teipgi labiau pritaria Prancuzijai, kurios sunų krauju ji pastatyta ant kojų, pateko į eiles didžiųjų Europos tautų. Su gyventojų norais randai turi rokuotiesi, gyventojų norai naikina ir valdonų ir ministerių padarytus traktatus. Vokietija todėl mato, kad įsipainiojusi į karus, ji prieš susirišusias vakarinės Europos tautas gali atsirasti viena. Todėl ir liovės dabar erzinti ir gazdinti karais, bijosi mat, kad karas neužgimtų blogoj valandoj.

Maskoliją ryšyj dabar ne sunku palaikyti. Ji, ar nori ar ne, turi eiti su tuom, kas jai paskolys pinigų ir turi skolintojo vežimą traukti. Be atsakančio savo politiškų reikalų parėmimo jau Prancuzija Maskolijai pinigų neduoda.

Besierzinimai vienok, nors ir nepagimdytų karų, kenkia visiems: laukiant karo, pramonė sustoja, nupuola vertė viešpatystės popierų ne vieno, bet visų besirengiančių į karą kraštų. Laukimas karo kartais daugiau blogo gali padaryti negu pats karas. Todėl tai randai visokiais budais stengiasi raminti žmonis. Ir dabar antai, prašalinimui vokiečių neužsitikėjimo, Anglijos karalius pakvietė Vokietijos ciecorių šį rudenį atsilankyti Anglijoj ir tas pakvietimą priėmė.

Rengiamas buvo susivažiavimas ant jurių Maskolijos caro su Vokietijos ciecoriu, bet iš to nieko neišėjo. Matyt nepasisekė ne tuom tarpu prašalinti esančių terp Vokietijos ir Maskolijos nesutikimų.

PRANCUZIJA.

Pereitą sanvaitę Prancuzijoj, netoli Paryžiaus, mieste Vigneux buvo kruvini susirėmimai terp kariumenės ir streikuojančių darbininkų, kuriuose keli darbininkai likosi užmušti. Nedėlioj Paryžiaus darbininkai stengėsi parodyti savo pritarimą nukentėjusiems streikieriams. Jų pulkai atkako į Vigneux ir čia ant gatvių vėl buvo smarkus susirėmimai, kuriuose buvo užmušti ir pašauti; sužeistų buvo netik darbininkų, bet teipgi kareivių ir policistų pusėj.

Dėl jų kraujo praliejimų Paryžiaus darbininkai buvo surengę streiką, kuriame butų turėję dalyvauti su viršum 100000 darbininkų. Valdžios laukė vėl kruvinų riaušių. Kareiviai laukė tik prisakymo. Bet kariumenė mažai turėjo darbo. Iš įtekmingesnių laikraščių neišėjo vien: " Siecle", Petit Republique", "Gil Blas" ir "Libre Parole", kurių statėjai sustreikavo. Prie streiko pristojo elektrikai, bet kompanijos pirm laiko gyventojams pranešė, kad pasirupintų kitokius žiburius, nes laukia darbininkų streiko. Smarkesnių riaušių Paryžiuj nebuvo.

Provincijose streikų nebuvo. išėmus vien miesto Lens, bet ir čia streikavo tik angliakasiai. Taigi darbininkų demonstracijos atsibuvo ramiai.

TURKIJA.

Turkijoj naunųjų turkų partija, privertusi sultaną duoti kraštui konstituciją, bijosi, kad sultanas, sekdamas Maskolijos caro paveikslą, nebandytų sulaužyti duoto žmonėms pažadėjimo. Jaunieji turkai su neužsitikėjimu žiuri į sultano darbus, jų eilėse kįla reikalavimai, kad sultanas su visu pasitrauktų nuo sosto, kadangi jis nesiskubina įvesti umai visas jaunųjų turkų reikalaujamas reformas. Jie pareikalavo prašalinimo nuo vietų sultano rumo urėdninkų, bet sultanas, jų nuomone, varo juos per daug palengva. Bandyta buvo tulus ministerius suimti, bet jie pasislėpė Italijos ambasadoj ir ambasadorius atsisakė ambasadoj pasislėpusius išduoti.

Esanti Macedonijoj svetimų kraštų komisoriai, turinti prižiurėti urėdninkus, gavo nuo jaunųjų turkų prisakymą išsinešdinti. Nežinia, ką ant to atsakys paskyrę komisorius kraštai.

Blogą ant gyventojų įspudį padarė paleidimas iš kalėjimų kriminališkųjų prasižengėlių. Vieną iš paleistų užmušėją Konstantinopoliuje jaunieji turkai pakorė, kadangi jis, paleistas, ant gatvės nudurė vieną krikščionį.

PERSIJA.

Persijoj naminis karas ne pasiliovė. Karas tas, rodosi, negreitai pasibaigs, kadangi iki šiol nė viena pusė dar negali pasigirti, kad butų viršų paėmusi.

Kaip pranešė Londono laikraštis "Times", 2 d. rugpiučio Teherane ant gatvių per visą dieną traukėsi kruvini mušiai terp revoliucijonierių ir šacho šalininkų. Kanuoles turėjo abidvi pusės. Abiem pusėm truksta pinigų karo vedimui; jos reikalingus pinigus tiesiok veržte veržia nuo gyventojų.

Gyvenanti Turkijoj persai pranešė šachui, jog jie nenori grįžti tėvynėn, bet velija buti Turkijos ukėsais, nes čia daugiau turi laisvės.

Turkija naudojasi iš riaušių Persijoj. Turkiškoji kariumenė įsiveržė į Urmiah apskritį ir stengiasi visą tą apskritį apvaldyti. Iš čia turkus pasitraukti privertė Maskolija ir Anglija, tai ji dabar bando vėl jį apvaldyti.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus mokslo apygardos valdyba leido nuo šių mokslo metų įvesti nepriverčiamą mokymą vokiečių ir prancuzų kalbos miesto mokyklose.

Taip-pat įsakyta Vilniaus liaudies mokyklų direktoriams žiurėti, kad mokiniai labiau butų mokomi teisingai skaityti, kad paskaitytąjį daiktą papasakoti mokėtų ir — kad liautųs taip uoliai gramatikos mokę.

Kaip pasiaiškino, buvusis Vilniaus miesto valdybos buchalteris Pasternackis, dabar patraukiamas atsakomybėn, niekam nežinant (matyt gera buvo tvarka) kasdien prisisavindavo mažiausio po 100 rub., o kartais prieidavo ir lig 1,000 rub. 1902-ais metais paėmęs 13,379 rub.; 1903 — daugiau kaip 15,000 rb.; 1904 — daugiau kaip 19,000 rb.; 1905 — 23,790 rb.; o 1096 m. 22,221 rb. Apskritai, nuo 1898 lik lapkričio 1 d. 1906 m. jo prisisavinta 124,737 rubliai.

Vilniaus gubernatorius įsakęs žemiečių viršininkams, kad jie išaiškintų valstiečams, kad, jeigu jie norį uždaryti esančius pas juos trakterius arba kitas panašias girtokliavimo įstaigas, tat tai galima padaryti, tiktai reikią, kad prie tokio tikslo prašymų butų pridedami valstiečių sueigos nutarimai visai panaikinti girtuoklybę ir kad butų prašoma uždaryti ne kokio vieno žmogaus, bet visos tokios įstaigos.

Visos Rusijos geležinkelių sąjungos Vilniaus skyriaus byla busianti šį rudenį Vilniaus teismo rumuose, luomų atstovams dalyvaujant. Be geležinkelio valdininkų atiduota teisman dar: inžineriai,— Jukna, Borisovas, Gotovskis, ir Zibelis, studentas Vigilevas, prisiekusis advokatas Tarchovskoi, pr. ad. padėjėjas Agapitovas, Marketis, Osipčiukas ir Šreideris.

(Iš 'V.')

Berželio 29 dieną, mugės laike Antkalnyje suimtas valstietis Tublė, už netikrą auksinę penkrublinę. Ten pat suimtas ir Kaganas su 22 sidabriniais netikrais rubliais.

Antkalnyje, mugės laike, degtinė nemaž žmonėlių į šaltąją nuvedė, vieną dagi ligonbutyje paguldė. Vienoje aludėje girtuoklių burys išdaužė langus, sulaužė visus baldus, sukulė indus, išvogė 200 rublių. Užgavo keletą žmonių, gal butų ir užmušę, jei tik nebutų suspėję išlakstyti ir pasislėpti. Policija suspėjo, kol kas, tik tris į šaltąją nugabenti.

O viešbučio "Europa" tarnas ir koks fabrikos darbininkas, girti budami, taip viens į kitą įkibo, kad kaip policija juos perskyrė, abudu prisiėjo prie gydytojo gabenti. Vienam užteko tik žaizdas užraišiojus, o kitas buvo taip smarkiai peiliu subadytas, kad kaipo sunkiai sužeistąjį prisiėjo Šv. Jukubo ligonbutyje paguldyti.

Tose paskutiniose muštynėse dalyvavo ir daugiau girtųjų.

Vilniaus mokslo apygardos valdyba leido nuo šių mokslo metų įvesti nepriverčiamą mokymą vokiečių ir francuzų kalbos miesto mokyklose.

Taip pat įsakyta Vilnaius liaudies mokyklų direktoriams žiurėti, kad mokiniai labiaus butų mokomi teisingai skaityti, kad paskaitytąjį daiktą papasakoti mokėtų, ir — kad liautųsi taip uoliai gramatikos mokę.

Byla dėl geležkelio sąjungos bus šįmet lapkrityje negrinėjama Vilniaus teismo rumų luomų atstovams dalyvaujant. Kaltinamųjų yra 21 žmogus.

Svietiška valdžia į Vilniaus vyskupo vietą buvo pasvojusi šiuos kandidatus: kun. V.Klučinskį, kun. Baiką ir kun. Erdmaną. Eina gandas, buk popiežius nė vieno iš jų neužtvirtino.

Miesto valdyba ištyrusi, kad iš Vilniuje baigusiųjų vidurinias mokyklas mokinių, daugumas yra į Peterburgo technologišką institutą įstojusių.

Vilniaus techniškoje mokykloje mokėsi šįmet per pirmą pusmetį 80 mokinių, per antrą 40; žydų buvo 67 nuošimčiai; miestiečių 59 nuošimčiai. Mokykloje mokė banko ir vaisbos skaitliavimą.

Vilniuje suimtas oficieras Želiadov, išgavęs per apgavimą iš Balstogės krasos 28 tukstančius rublių.

Pasklydęs gandas apie atkeliavimą į Vilniiaus guberniją žemės ukio skyriaus viršininko Krivošeino ir kitų su juo keliaujančiųjų valdininkų pasirodė esąs neteisingas. Visi jie yra iškeliavę į Volgos pakrančių miestus.

Pagal žinių surinktų vietinės administracijos,javų uždėrėjimas berželio mėn. 1 d. šiaip išrodė:

Vilniaus gubernijoje žieminiai javai gana gerai išrodė tik Vilniaus, Disnos ir Ašmėnų pavietuose. Jau prasčiau uždėrėjo jie Vileikos ir Šventėnų pav,. o pusėtinai Lidos ir Trakų. Vasarojus visoje gubernijoje gerai auga, tik Šventėnų pav. kiek prastesnis.

Kauno gub. žieminiai javai visur gerai išrodo, vasarojus dar geriau.

Gardino gub. visi javai neblogi.

("V. Ž.")

Apgarsinta pelno atskaita už parduotąją degtinę monopoliuose. Skaitant pagal gyventojų skaitliaus, tai mažiausiai išgėrė degtinės pietvakarinėse gubernijose. Vilniaus gubernijoje išpuola, kad kiekvienas žmogus tris ketvirčius kibiro išgėrė per metus. Daugiausiai išpuola Maskvos gubernijoje: ten kiekvienam teko po (1½) vieną pilną ir dar keturias penktadalis kibiro.

VILNIAUS LIETUVIŲ MOKYKLA.

Vilniaus miestas pavedė Lietuvių Šelpimos Draugijai Prancškonų murų galą ant Lydos gatvės kampo visai arti (bent už keliolikos sieksnių) nuo šv Mykalojaus bažnyčios. Pavestieji namai skiriami pirmučiausia lietuvių mokyklai, prieš dvejetą metų įsteigtai P. Matulionio ir d-ro A. Vileišio rupesniu ir vardu. Daugiausia ją globia Šelpipimos Draugija, padeda ir "Vilniaus Ašros" Draugija, skirdama kas mėnuo po dvidešimts penkis rublius mokytojo algai apmokėti. Nemaža šelpė ją ligšiol ir, tikimės, šelps toliaus visuomenė savo aukomis. Kol tebuvo viena kliasa, galėjo mokykla sutilpti viename dideliame kambaryje, kurį kun. Kukta dykai duodavo šv. Mykalojaus bažnyčios namuose. Norint atidaryti ir antroji kliasa, nebegalima butų išsitekti tuose namuose. Kelties išten ir samdyties kitur mokyklai butas — neišneša vilniškių lietuvių lėšos: sunku sukrapštyti kas metai po trejatą — ketvertą šimtų rublių vienoms tik sienoms. Taigi Prancškonų murų galas kaip tik laiku buvo išgautas. Dabar jau galima bus rupinties ir antrosios kliasos atidarymu.

Tačiaus labai apsiriktų skaitytojas, manydamas, kad tasai "murų galas" tat butas, kurin jau galima įeiti ir be didelio vargo ramiai gyventi. Tiesa, nemaži nameliai: dviem gyvenimais, aštuoniais kambariais, bet baisiai apleisti. Viskas senoviškai statyta, apiplyšęs stogas, langai išdaužyti, durįs išklypusios; tik kas-žin kurių kartų senos storos muro sienos, iš plytų sukrautos prieš keletą šimtų metų, styri tvirtai įsismegusios žemėsna. Viduje ne geresnė išveizda: grindįs išdubusios, sienos nutrušusios, krosnįs didelės, senoviškos. Ligšiol miestas nuomon atiduodavo tuos namus. Ten buvo kaž-kokio žydelio keptuvė, gyveno Prancškonų murų sargai.

Taigi, įeinant, reiks viskas patiems lietuviams pasitaisyti. Kaip mokyklos komitetas apskaitė, taisymas apsieisiąs ligi pustrečio tukstančio rublių. Antrajame gyvenime ketinama įtaisyti mokykla abiem kliasom; ir mokytojui du kambarėliu; apačioje bus knygynas, skaitykla ir mokyklos kanceliarija. Be to dar reiks sargui vienas kambarys įtaisyti. Apie tukstantį rublių reikiamųjų pinigų pataisymui žada trįs Vilniaus lietuvių draugijos, kitų pinigų vieni vilniečiai neišgalės sudėti. Prisieis vėl kreipties į visuomenę ir šaukties jos pagalbos.

Kaip svarbu ir naudinga turėti Vilniuje lietuviams savo mokykla, tikimės, supranta musų dauguomenė. Padaryti prieinamą apšvietimo pradžią Vilniaus lietuvių liaudies vaikams, kurie be jo tamsybėje žusta ir niekais virsta, patekdami netikusion draugijon. Tą mokyklą išėję, vieni galėtų amatų mokyties ir apšviestų lietuvių amatininkų luomą sustiprinti Vilniuje; kiti, įgijęę apšvietimo pradžią, galėtų toliau mokyties, stoti mokytoju seminarijon ar kiton kurion vidutinen mokyklon. Turint gerai aprupintą savo mokyklą, nebereiktų neturtingųjų lietuvių tėvų vaikams mėtyties po visus miesto pakraščius, kaip tat ligšiol budavo. Šiais metai ją lankė daugiausia namų sargų ir darbininkų vaikai. Be to mokyklos buste nuo rudens bus įtasytos vakarinės lekcijos suaugusioms mergaitėms.

Tokiu budu tie nameliai bus kaip ir koksai Vilniaus lietuvių kulturos židinys, apie kurį spiesis šviesos reikalingoji liaudis. Taisymas dar nepradėtas. Už kokios sanvaitės mokyklos komitetas nuspręs galutiną sąmatą ir prasidės darbas. Reiks pasiskubinti, kad nuo rudens viskas butų įtaisyta, išvalyta, kad, pagaliaus, gelėtų ten mokykla įsikurti.

Kaip augščiaus minėjome, vieniems vilniečiams sunku bus reikalingosios lešos sumesti. Suvalkiečiams ir kauniečiams tat nesunki byla butų: jų visuomenė susipratusi. Lietuvos rytuose kitaip: čia dauguomenei dar nesuprantami kulturos reikalai. Susipratusieji, viliamės, nepaskaitys kalbamosios Vilniaus mokyklos namų atnaujinimą svetimu ir tolimu daiktu, ar viename ar kitame Lietuvos pakraštyje jie gyventų ir darbuotųsi, vienur ar kitur vietiniais kulturos dalykais užsiėmę. Jei kiekvieno musų krašto apygardos apšvietimas yra visos tautos dalykas, tad juo labiau Vilniaus lietuvių apšvietimas, kuris čia taip ilgai buvo paniekėje laikomas ir užmirštas, turėtų ypač rupėti kiekvienam lietuviui, kurs trokšta, kad pakiltų ir vietos ligšiol buvusios mums neprieinamos.Žinoma,pirmučiausia lauksime skatikų, atsiliepiant vilniškių kunigų, kad ir ne Vilniuje gyvenančiųjų. Dauguma mokinių, kurie lankys tą mokyklą, bus Vilniaus gubernijos gyventojai, iš Vilniaus gubernijos atėję miestan. Negera butų, jei męs apsiviltume visuomenės duosnumu. Per mėnesį, ar šiaip ar taip, namai turi buti sutaisyti, atnaujinti. Kitaip esant, priversti butume pusiaukelėje sustoti ir kuriam laikui atsižadėti nuo antrosios kliasos ir išviso nuo mokyklos pagerinimo. Todėl norime tikėti, kad visuomenė, nors jai šiuo metu sunku visiems galams išsitekti, pasistengs, kiek galėdama, viluiečiams padėti.

Visi, kurie panorėtų kiek duoti mokyklai pataisyti, gali siųsti aukas per laikraščių redakcijas arba tiesiog mokyklos komiteto kasieriui, daktarui Antanui Vileišiui. (Jo adresas: Vilnius, Jurgio prosp. namų Nr. 25.)

(Iš 'V.')

IŠ TVERECIŲ, Švenč. ap.

Berželio 10 d. rytą, Tverenčiaus valsčiuje ištiko didelis gaisras: 63-jų ukininkų sudegė trobos. Gaisras kilo Naujikų sodžiuje. Sudegus Naujikams, ugnis perėjo Didžiųjų Kukučių sodžiun; tas sodžius taip pat visas sudegė. Iš Kukučių ugnis pasiekė trečią sodžių — Pivorių, tam sodžiuje sudegė 19 trobų. Visi trįs sodžiai buvo labai arti nuo vienas kito. Pragaišties esą padaryta apie 40 tukst. rublių.

"I. Uk."

IŠ KAUNO.

Kauno mokslo ir pramonės muzėjus liko lietuvių - dailininkų apdovanotas: skulptorius Petras Rimša paaukavo jam bronzo lentutę "Žvaigždelė", o teplioriusČiurlianis paveikslą "Praeitis".

Paskutiniuose laikuose tą muzėjų aplankė keletą svetimtaučių iš užsienio atkeliavusiųjų, kurie žingeidavo jo rinkinius pažinti. T. Daugirdas, to muzėjaus prižiurėtojas, pataria ant kiekvieno dalykėlio muzėjuje padėti, apart vietinėje, dar paaiškinimą ir francuzų kalboje.

Butų dar didesnis palengvinimas muzėjų lankantiems.

Antroji lietuvių dailininkų dailės paroda liko berželio 29 d. uždaryta. Aplankė ją 1825 svečiai, tarp kurių buvo nemaža atvykusiųjų ir iš užsienio.

(Iš 'V.Ž.')

Berželio 16 d. Kaune, pirmininkaujant bajorvadžiui Milerui, buvo susirinkimas, kuris svarstė, ką padaryti su 13 tukstančių rublių, sudėtų per japonų karą Kauno gubernijos dvarininkų sužeistiems kareiviams ir jų šeimynoms sušelpti. Nutarta lig rugsėjo 1 d. surnikti žinias visuose Kauno gub. apskričiuose apie reikalingas pašalpos žuvusiųjų kareivių našles ir valkus našlaičius.

(Iš "V.")

Skulptorius Petras Rimša padarė trįs modelius kun. Jauniaus paminklo, iš kurių vienas buvo lietuvių artistų dailės parodoje išstatytas

To busimojo paminklo išveizda šitokia: ant tašyto ketvirtainio sieksninio akmens, kurs gali buti finų arba musų paprastas, stovi taipogi iš tašyto granito šulas piramidališkos formos, irgi sieksnį augštumo. Ant to šulo viršaus iš bronzo lietasis Jauniaus biustas. Tas piramidališkas šulas stovi apatinio akmens kertėje iš abiejų pusių yt akmeninė statinė tvora (baliustrada) užtvertas. Kiekviename tvoros gale yra įtvertas bronzos žibintuvas. Tame aptvėrime prie šulo prisišliejusi rymo moters stovyla su uždengta, žemin nusvirusia, galva. Ta moterė turi reikšti didelį nuliudimą, nusiminimą, sielvartą, kurį jaučia tauta savo genijališko mokslo vyrą nustojusi.

Troptų prižiurėtojas berželio 25 dieną davė policijai žinoti apie nuolat papildomą vagystę. Viso labo iš Nemunu ir Nėriu plaukiančių troptų šįmet pavogta kokia du šimtu eglinių ir pušinių rąstų. Nuostolius apskaito 300 rublių. Policija, bekrėzdama, surado 27 rąstus, kuriuos troptų prižiurėtojas pripažino už pavogtus iš troptų.

IŠ PANEVĖŽIO

Miestas iš atžvilgio švarumo negali buti giriamas. Ypač vasarą, kuomet į išdžiuvusią Nevėžio upės vagą visi miesto nešvarumai sriuvena. Iš rytų pusės dar plauna miestą mažas upelis Sarupis, kuris vasarą ir gi išdžiusta. Jo pakrantyje guli miesto dalis Slobodka vadinama, vargingiausių miestiečių, ypač žydų apgyventa. Šuliniai čia negilųs, nes vanduo, matoma, yra netoli nuo žemės paviršiaus. Turbut ačiu tiems šuliniams ir ačiu nešvarumams Sarupin subėgantiems Slobodka yra visuomet žydiniu vnsokių limpanmųjų ligų kaip: šiltinė, skarlatina, raupai ir tt.

Iš pietų krašto cholerai prie musų prisiartinant, miesto valdyba labai susirupinusi. Berželio 17 d. miesto duma nutarė išgrįsti akmenimis Sarupio vagą ir išgręžti tris arteziškus šulinius, kad gyventojams suteikti gryną vandenį gėrimui. Miestas pats neturįs tokioms išlaidoms pinigų, kreipėsi todėl į valstybės iždą, prašydamas iš ten pašalpos.

Į Panevėžio mokytojų seminariją padavė prašymus apie 40 lietuvių norinčių įstoti. Įžengiamiejie kvotimai prasidės rugpiučio 7 dieną.

(Iš 'V.Ž.')

IŠ RAMYGALOS, Panevėžio pav.

10 berželio šeimininkė Banaitienė iš kaimo Užkalnių atėjo su savo 9 metų sunumi Ramygalon. Palikus sunų pas vieną žydą, ji nuėjo į sankrovą. Sugrįžus — jo nerado pas žydą. Mąstydama, kad jis yra parėjęs namo — grįžo viena, bet parėjus, jo nerado namuose. Išsigandę tėvai, pribuvo nakčia Ramygalon ir pradėjo kabintis prie žydų, buk jie esą jį pagavę ir papiovę; prie tėvų pražuvusio vaiko, prisidėjo ir nekurie miestelėnai, grasindami, kad jei vaikas neatsiras iki 9 ryto valandai, jie pradėsia mušti žydus. Žydai baisiai išsigando; jie mąstė, kad prapuolimas vaiko tai tik priekaba (provokacija), ypač kad ant rytojaus pripuolė turgaus diena.

Jie nakčia davė žinią pavieto viršininkui ir antstoliui. Anksti rytą pribuvo antstolis su sargybiniais. Tuo tarpu sodiečiai atvažiavę ant turgaus, pranešė, kad vaikas atsiradęs sodžiuje Vipliuose. Mat jis, beeidamas į namus,paklydo ir užėjo į kitą sodžių. Žydai atsigavo nuo baimės ir pradėjo smarkiai įdavinėti tuos, kurie kurstė mušti žydus. Ištardęs daugumą žmonių, antsolis išvažiavo. Kelioms dienoms praslinkus, atvažiavo pavieto viršininkas su antstoliu ir pradėjo išnaujo vesti tardymą. Kuomi tas užsibaigs — nežinia. Šlykštu, o kartu ir liudna darosi, kad tarp sodiečių įsivyravusi nuomonė, jog žydams reikalingas krikščionių kraujas. Reikėtų nors kartą suprasti visiems musų sodiečiams, kad paskalas apie tai, kad žydams reikalingas yra krikščionių kraujas — tai grynas melas, blogų norų žmonių pramanytasis. Kiek kartų buvo tokios bylos iškilusios, visur buvo patirta, kad žydams prie jų tikėjimo apeigų niekur jokių žmonių kraujas nėra reikalingas.

O musų sodiečiai, tikėdami tokioms tuščioms paskaloms, tik patįs ant savęs vargą užsitraukia.

Incognito.

("V. Ž.")

IŠ RADVILIŠKIO, Pan. apskr.

Berželio 22 d. čia buvo lietuvių vakaras. Artistai-mylėtojai visai gerai pavaidino "Amerika pirtyje". Ypatingai puikiai vaidino siuvėjas Vincas (Petrušauskas), žydas Faibčikas (vietinis mokytojas) ir Bekampienė (P. Vejelytė). Tiktai kai-kurie vaidintojai truputį juokėsi ir nevisai gerai lietuviškai kalbėjo; mat, radviliškėnai gyvena kaimynijoje su latviais, taigi jų kalba yra truputį išmarginta.

Vaikai paskui irgi gražiai vaidino "Nepasisekė Marytei". Prieš vaidinant ir po — puikiai dainavo bažnyčios choras, vedamas vietinio vargonininko. Spektakliai ir dainos visiems, rodos, patiko; be abejojimo daugumas lauks ir toliau tokių spektaklių Nemunelio Radviliškyje įtaisant.

Po spektaklio buvo šokimai ant p. Cumito pievutės. Čia jau vakaro įrengėjai nebegerai pada-

rė, parupindami bufetą su stipriais gėrimais: buvo alaus ir degtinės. Tai griežtai yra priešinga tokių vakarų tikslui, kurių uždavinys yra šviesti ir dorinti žmones, neduoti progos prisisiurbti. Kur pardavinėjami gėrimai, ten ir tvarką sunku palaikyti. Buvo nemažai įkaušusių, kurie, stumdydamies, vaikščiojo ir, yt ožiai, rėkavo.

Ne visai suprantamas ir Cumfto pasielgimas, kurs už nušienautą pievutę, kur buvo šokama, pareikalavo 10 r. užmokėti. Cumftas ugnagesių draugijos pirmininkas, vakaras gi buvo taisomas tos draugijos naudai — reikalingiems instrumentams įsigyti.

Kupertas.

(Iš "V.")

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Žagariečiai rengia ant 13 d. liepos pavargėlių šelpiamosios draugijos naudai lietuvių vakarą. Bus vaidinta "Valsčiaus sudas" ir "Vaito piršlystė", bus dainos ir šokiai. Vietinis "antstolis" buvo užgynęs artistams daryti susirinkimus repeticijoms. Artistai siuntė sprauninkui prašymą, kad leistų daryti repeticijas. Sprauninkas leido, bet vietinis antstolis reikalauja, kad jam butų duota iš anksto žinia, kur ir kada bus repeticija, kas tokie vaidintojai, svetimų žmonių suveiti žiurėti neleidžia ir ant kiekvienos repeticijos atsiunčia tvarkos daboti sargybynį. Tokioje tad "apveizdoje" laikomi žagariečiai. Jau treti metai, laikas nuo laiko, rengiami Žagarėje spektakliai ir nieks iki šiolei nekliudė artistams savo rolių mokytis, sueidavo po kelis kartus į sanvaitę be kokio aniuolo sargo ir stebėtina, kad tie artistai, nedabojami, viens kito nepasismaugė. Dabar jau tikrai artistams nė plaukas nuo galvos nebenukris!

Policijai taip besirupinant kulturos reikalais, vagių daug priviso, ir jie paliko labai drąsųs. Dilbinėlių įnamiams pavasarį pavogė vienam paskutinę kumelę, pereitą nedėlią vėl kitam. Tarbučiuose pavogė arklį su visais ratais—vagis pasikinkęs, važiuotas išvažiavo. O smulkių vagyščių tiek, kad ne apskaitysi. Pereitą nedėlią apie Girkančius žmonės užpuolė vieną įtariamą vagį, Barzdą, ir ant vietos užmušė jo paties namuose.

Žinoma, policija čia nekalta. Ji praverčia dabodama, kad keno nors galvon neįsismeigtų nelegališkos mintįs, o vagįs jug policijai nieko pikto nedaro.

Artistas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Bandorių sodžiaus ukininko Eišmonto darbininkai šventė pirmąją gegužės. Prie jų prisidėjo dar vienas kitas sodžiaus darbininkas. Tuojaus kįlo kalbos, kad Eišmontas įvedęs naujas šventes, norįs panaikinti katalikų tikėjimą. Tuojaus ant rytojaus Kavalas važiavo pas Žagarės kleboną Račkauską skųsti Eišmontą. Ką klebonas patarė, nėra žinios, tik už kelių dienų po to burys Bandorių juodašimčių, kokie 8 žmonės, su kuolais ir pagaliais užpuolė ant Eišmonto, ėmė draskyti tvoras ir taikė jį patį nugalabinti. Bet Eišmontui pavyko atsiginti su šaunamojo pagelba. Buvo tartum viskas nutilę, tik štai 30 d. gegužio atvažiuoja pas, Eišmontą Žagarės žandaras, urėdninkas ir dešimtininkas kratos daryti. Jieškojo uždraustų raštų, ginklų, bombų ir slaptos spaustuvės. Išgriozdė visus užkampius, išdraskė seklyčios aslą, išardė pečių, bet nieko pikto nerado. Mat Kavalas buvęs suskundęs Šiaulių spraunikui, buk vis tai esą pas Eišmontą. Nusikamavę, nusipaišę krėtikai atvezdino patį Kavalą ir prisispirdami, liepė vesti parodyti, kur tie ginklai, kur spaustuvė. Kavalas nuvedė juos į jaują, nuvedė į daržinę, bet niekur nieko neradus, pasakė: "turbut sukavojo". Tuokart policistai įkirto Kavalui dešimtį nagaikų, kam jis, žinodamas, nedavė policijai ankščiau žinios, kad Eišmontas suspėjo susikavoti. Dabar Kavalas sakąs nebekišiąs savo liežuvio, kur nereikia, kad ir ką žinodamas.

Pradžioje berželio pas tą patį Eišmontą atvažiavo Joniškės pristavas ir aprašė — įkainavo visą jo judinamąją ir nejudinamą mantą. Tat paliepęs padaryti Vilniaus general - gubernatorius dėl 1905 m. sumišimų, nors Eišmontas ir po tardymo savo laiku buvo paliuosuotas. Kokiuo tat tikslu padaryta, jei tik advokatai pasakytų.

Bankininkas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VIEŠINTOS,
Ukmergės pav.

Čia daug apgyvendinta nuo senų laikų rusų-sentikių. Yra jų net keli sodžiai. Santikiai jų su žmonėmis budavo nekokie. Iš jų daugiausia išeidavo arkliavagių, dėl to tarp valstiečių ir šių paskutiniųjų eidavo tuomet pykos, kartais gi ir muštynės. Laisvių dienomis pradėjo vieni ir kiti labiau tarp savęs susiprasti. Neatsiliko nuo bendrųjų darbų ir sentikiai. Turėjo ir jie savo "oratorius". Nuo to butent laiko pakilo ir jų politiškasis susipratimas, bent gi pasidarė jie dideliais vietinės administracijos priešais. Taip, šį pavasarį jie primušė beveik negyvai Viešintų slaptąjį agentą (šnipą). Buvo dėl to suimta iš jų apie 12 žmonių. Daugumas turėjo atsėdėti po 3 mėnesius kalėjimo. Dabar jie įsirdę labai ant sargybinių. Sargybiniai čia — daugiausia rusai, atgabenti iš Orlo gubernijos. Sentikiai pasirengę juos gyvus iš čia "išėsti". Tuo tarpu jie tik davinėja visur prašymus: ispraunikui, gubernatoriui, ministeriui. Beto kalbina tuomet lietuvius valstiečius, kad ir jie palaikytų juos — irgi davinėtų skundus ir prašymus ant sargybinių.

Gbk.

("V. Ž.")

IŠ ŠIAULIŲ.

Šiauliuose truksta darbininkų. Ten vyras gali mieste lengvai uždirbti nuo pusės rublio lig rubliui kasdien.

(Iš "V.Ž.")

IŠ VIEKŠNIŲ,
Šiaulių pav.

Šią žiemą susitvėręs "Vilniaus Aušros" skyrius dar sausio mėn., buvo padavęs prašymą į Kauno gubernatorių, kad leistų jis įsteigti Viekšniuose skyriaus knygyną ir skaityklą. Buvusis skyriaus valdybos pirmininkas, kun. Vilunas, pats kalbėjo su gubernatoriu, ir šis sakėsi nieko neturįs prieš tai, kad butų įsteigta knygynas ,ir prižadėjo paskubinti šį dalyką. Tačiaus dalykas užsitęsė: tai reikalavo, kad butų skyrium įvardytas priimąs ant savęs už knygyną atsakomybę žmogus, tai kad butų nurodyti valdybos narių tėvų vardai, pagalios jieškojo narių-įsteigėjų gyvenamosios vietos ir tėvų vardai.... Ant galo viekšniškiai sulaukė — jųs manot, leidimo? — ne: baigiantis birželio mėn. iš Kauno parėjo atsakymas, po kuriuo pasirašė (berželio 12 d.) Kauno vicegubernatorius Griazevas, kad prašymas "paliktas be pasekmių"....

Žmonės nusiminė.... Daugelis pradeda abejoti, ar bebus leista bent teatrą sulošti, kuris "aušriečių" rengiamas.

Korespondentas.

("V.Ž.")

IŠ RIETAVO,
Ras. apskr.

Dar nesenei čia per votivą giedodavo lietuviškai mišias, o per sumą lotyniškai. Naujas klebonas, norėdamas pritaikinti taisiklę, užginančią per mišias giedoti nelotyniškai, uždraudė lietuviškai mišias giedoti, nors jos taip tikdavo visiems ir tiek metų turėjo piliečio teises. Norint griežtai taisykles pildyti, buvo galima įvesti votivą skaitytinę, bet pačių lietuviškų giesmių nepanaikinti.

Kunigas.

(Iš 'V.')

IŠ SKUODO,
Telšių apskr.

Paskutiniu metu vietinė policija pradėjo dideliai siausti po sodžius ne vien dienomis, bet ir naktimis, jieškodama šautuvų ir kažin-kokių "neištikimų" žmonių. Pereitą sanvaitę ėjo nuolat krėtimai Paluknės sodžiuje: atėmė keletą šautuvų.

Galų-gale ir iš Skuodo bažnyčios, kun. dekanui sutinkant, išmesti iš suplikacijų visokie sulenkėję "macnumai", bet jau nebeerzįs ausų netikę senovės palaikai.

Nuo berželio 13 iki 14 d., naktimis buvo didelės šalnos; Žemaičių pusėje maža jiebių tėra pridarusios, bet Kurše, Prekulės linkon ir toliau, gerokai apšalo bulvės ir rugiai.

Tr.

(Iš "V.")

IŠ PALANGOS.

Kur tik eini, visur girdi lenkų kalbą, visur sutinki maudininkus lenkus. Kai-kurie iš jų jau turi įsitaisę čia net savo vasarinius, pramindami juos vardais, paimtais iš geresniųjų savo rašytojų veikalų; kaip antai "Villa Zbyszko", "Danusia", "Ursus", "Reimonto", "Keistučio gatvė", "Birutos aleja", "Jagelos prospektas", bet lietuviškieji parašai, lygiai kaip ir rusiškieji (gatvių vardai trijomis kalbomis paženklinti) dažniausiai nuskelbti.

Svečių bus jau suvažiavę į du tukstančiu, daugiausia iš Varšavos, taip-pat iš Galicijos ir vidurinės Rusijos lenkai valdininkai. Viena tik nelaimė.... kad iš kiekvieno miesto svečių kuone devynios dešimtįs.... moterų su vaikais; kunigų, ypač iš Varšavos, irgi gan apstus burelis. "Dailioji lytis" džiusta iš nuliudimo ir nuobodumo. Kai-kurios tosios lyties atžalos iš apmaudo pasiryžusios yra net.... pasikarti; visa nelaimė, kad neužeina Palangoje tinkamų sau kartuvių. Tam tikslui pravartu butų net lietuvių jaunikaičių.... kaklai, bet lietuvių ligšios vos dvi šeimyni tėra Palangoje, ir jiedvi turi slapstyties pakrumiais, jei užsimano savo prigimta kalba šnekėties, nes prabilus lietuviškai aikštesnioje vietoje, dažnai tenka išgirsti lenkišką pastebėjimą: na ir čia prasideda toji litvomanija. Susėdus lietuviams Kurhauze prie alaus ar arbatos stiklo ir pradėjus saviškai kalbėti, kaimynai kaip matai, ima į juos žvairomis žvilgčiuoti, šnibždėdami: žiurėkit, tai litvomanai; jie kitaip nekalba, kaip tik lietuviškai ar rusiškai. Mat "vienintelėje lenkų maudykloje" nemandagu kitaip šnekėti, kaip tik lenkiškai. Čia net maudyklos ukis visai poniškai vedama, viskas brangu, o nieko gero nėra.

Prie vanų prisimušti negalima, juros pakraštyje stovi eilė palaikių budelių: kai viena "žmonių giminės" dalis juroje maudos, antroji vaikščioja pakrančiais ir stebisi. Ir ką gi veiks nesistebėjusi, kad kitokių pasismaginimų beveik nėra.

Skaitykloje keletas lenkiškų dienraščių, du rusišku ir "Vilniaus Žinios" su "Vienybe". Ketinta buvo dar "Viltį" 'parsisiųzdinti, bet ligšiol jos dar nematyti. Įdomus čia knygų skaitymo paprotis: kaip tik pareina naujieji laikraščiai, tuojaus atsiranda tokių skaitytojų, kurie, pasiėmę juos namo, išlaiko po sanvaitę.

Tas-pat dedasi su knygomis, imamomis iš viešojo knygyno: tiesa, jame tėra Orzeskienės, Krašewskio, Sienkewičiaus apysakos, bet ir tos išdraskytos: vienoms truksta galo, kitos — be pradžios.

Už valgius ir gėrimus viešojoje valgykloje ir cukrinėje imama, kaip ir gelžkelio stotyse: alaus ar arbatos stiklas — 10 k., menkiems pietums — 75 k. — 1r. Pensijonatuose dienai, be kambario, išeina nuo 1 r. 20 k., ligi 1 r. 75 k., pagal poniškumo. Gyvenimai miesto vidurije beveik visi kimšte-prikimšti, — lieka dar pakraščių "vasarnamiai". Didžiausis gi Palangos nepatogumas — brangybė. Iš Liepojaus dvejatu arklių pigiau dabar nenuvažiuosi kaip už 25 r.; o jei didesnė šeimyna — tai prisieina kartais ligi 60 r. už arklius prikišti. Tiesa, pastaruoju laiku ėmė vaikščioti iš Liepojaus į Palangą automobiliai (benzinu varomi vežimai; jie už 7 r. atveža žmogų per 3 val. į Palangą, tiktai nevienodai važiuoja, dažnai genda ir daug daiktų neima: daiktai reikia danginti skyrium "su žydeliais".

Už tat Palanga gali pasigirti puikiu teatro rumu, ką tik dabar pabaigtų statyti. Ištolo jis panašus į bažnyčią (su dviem bokštais), apsiėjo į 30 tukst. r. ir gali sutalpinti apie 800 žmonių. Pirmą kartą buvo vaidinimas berželio 29 d.; trupa iš Lodžiaus Česlavo Jankauskio vaidino Sardou komedijėlę: "Persiskirkim". Vertėtų ir lietuvių artistams, ypač gi dainininkams atsiminti apie Palangą. Palangos miestelis ir visa apylinkė — grynų žemaičių gyvenami. Palangos bažnyčia, išstatyta klebono Šniukštos rupesniu — gražiausis visoje Palangoje ir apylinkėje rumas.

Palangos visai dėlto nevertėtų paniekinti, tuo labiaus lietuviams atsižadėti. Nuvargę ir suirę nervai čia gauna nusiraminti ir atsilsėti, pušyno oru bekvėpuojant, juros vėjuliu beatsigaunant, juro je besimaudant: juros vanduo pušyno kvapas, tyras to musų pakraštelio oras — atsilygina pradžioje aprašytuosius nepatogumus. Lietuvių svečių atsilankymas padrąsintų ir sustiprintų apylinkės žemaičius, kurie svetimųjų įtekme ilgainiui gali praretėti. Palanga turėtų buti žinoma ir gydytojams (labiausiai moterų ir vaikų ligų), daržininkams, amatininkams (geriems siuvėjams ir siuvėjoms), plaukų kirpėjams, dailydėms, tarnams ir tarnaitėms. Maudyklių priežiura dabar Varšavos lenkų rankose; išten jie atsiveža su savim virėjus ir kitus reikalingus žmones, steigia valgyklas, perkasi žemę ir statosi vasarnamius. Tuo patim galėtų užsiimti ir mųsų žmonės, kad butų tik apsukresni

Svečias.

(Iš 'V.')

IŠ DVINSKO.

Dvinsko kalėjime sėdi Aloizas Borovikas, nuteistas katorgon 10 metams už prigulėjimą prie taip vadinamosios Lievenhofo respublikos įsteigimo. Tose dienose įpuolė prie jo kitas kalinys ir durė jį kelis sykius peiliu. Pasirodė paskui, kad kalinys keršijo už provokaciją. Mat, Boroviko norėta savo laiku dviem Dievams tarnauti.

(Iš "V. Ž.")

IŠ ANTANAVO VALSČ.,
Senapilės pav.

Ketverge, gegužės 29 d., valsčiaus raštinėj buvo viršaičio rinkimai. Viršaitis p. Pridotkas negavo ištarnauti nė metų, nes tik nuo pernai rudens tapo išrinktas. Ne ilgai ponavo Pridotkas, vos tik 9 mėnesius, bet ačiu Dievui, kad gavome progą atsikratyti nuo taip uolaus šnipo ir veidmainio! Kad patvirtinti jo "darbštumą", privesiu keletą faktų apie jo darbelius, nes kitaip bučiau šmeižėju. 1) Pabaigoje spalių mėn. 1907 m. iš Antanavo valsčiaus šaltosios vidurdienį, keturiems žemsargiams bėsant, išspruko politiškas prasikaltėlis Bladas Ž. Čia Pridotkas pasirodė tikru judošium, nes norėjo prapuldyti visai nekaltus žmonės, įvairiais budais norėjo apie šį tą sužinoti, vadino save "geru lietuviu" — "kataliku", pabėgėliui linkėjo laimės ir pasisekimo, o į kitus vėl kalbėjo: "Dažinočiau, kas paleido tą vagį, eitų kur pipirai auga!" ir tt. 2) Tos priežasties dėlei viduryj žiemos prašalino nuo tarnystos raštinės sargą Bosikį, turintį mažų vaikelių burį! Laimė vargšui, kad gerų žmonių ėsama: priglaudė jį pas save; kad ne pašalinių pašalpa, su visa šeimyna nors badu mirk! Mat taip tai Pridotkas norėjo priversti Bosikį išduoti kaltininkus. 3) Pas Priguažiškių kaimo ukininką G. darė kratą su 4 žemsargiais, kuriuos tam tikslui patsai pakvietė iš Pilviškių; rasta šautuvas, už kurį kaltininkas jau nubaustas. 4) Gaudė su žemsargiais politiškąjį T., bet sugauti nepasisekė. 5) Gyrėsi, jog žinojąs, kas draskė raštinę, mokyklą, "nadlesną" ir tik laukė "geros", anot jo, progos, kad "visus į ragą susukti". Užteks ir to, ką minėjau, nes prisieitų rašyti visą litaniją.

Nežiurint į tai, nemokėjo įtikti valdžiai ir gana, nors visomis keturiomis norėjo prisigerinti

Diena ne kakia, retkarčiais lynoja; bet susirinkimas pilnas. Iš 440 valst., turinčių teises dalyvauti susirinkime, pribuvo 354. Išrinkta du kandidatu: 1) Jonas Pečkys, gavęs 228 balsus už ir 126 prieš, ir 2) Ignas Ilgunas — 186 balsus už ir 168 prieš; kuris iš jų taps vaitu — dar nežinia.

Susirinkimo tvarka buvo puiki: nė riksmo, nė barnių; tiesiog pagirtina!....

Rinkikas.

(Iš "L. U".)

IŠ KALVARIJOS,
Suvalkų gub.

Berželio 26 d. buvo sušaukta parapijos sueiga aptarti statymą klebonijos ir taisymą bažnyčios. Žmonių susirinko į du šimtu, bet reikėjo, pasak įstatymą, 5 šimtų, todėl sueiga buvo nepilna, bet užteko ir tų ,kad patėmyti žmonių upą. Taip, atėjus "burgomistrui" ir paaiškinus, kokiam reikalui šaukiama sueiga, tuoj prasidėjo susirinkusių murmėjimas. Taip, vieni kalbėjo, kad statant koplyčią, be pasigailėjimo buvo aikvojami pinigai, ir kad neduota jokios atskaitos; antri gi rėkė, kad kol nebus įvesta bažnyčioje tvarka, neduosią nė vieno skatikė jos taisymui ir patarė, kad pati valdžia padidintų vartus. Mat reikalui atsitikus galėtų įvesti visą "pulką" kareivių, kaip tai ji padarė 1906 m per Marijos vardo atlaidus. Antra sueiga paskirta liepos m. 5 d.

Leo—Liudnys.

(Iš "L. U".)

IŠ VEISĖJŲ,
Seinų pav.

Šitas valsčius grynai lietuviškas, išskyrus keletą žmonių. Apšvietimas čia, kaip ir kituose Dzukijos pakraščiuose, stovi labai žemai; niekas da ligšiol nereikalavo, kad mokykloj vaikus mokytų lietuviškai. Yra čia neseniai atsiųstas teisėjas, kuris nemoka lietuviškai. Po teismo kiti žmoneliai nežino, ar jie nubausti, ar išteisinti.

Kada męs susilauksime teisybės?

V. Kelmelis.

(Iš "L.U.")

IŠ BALSTOGĖS.

Berželio 18 d., išeinant fabrikantui Briliui iš savo kontoros, buvo kelis kartus į jį šauta, bet nepataikyta. Šovė į jį du jo paties fabriko darbininkai už sumažinimą darbininkams algos.

(Iš "L. U.")

IŠ NAUJO-NIKOLAJEVSKO.

Męs tolimo Sibiro gyventojai norėme su savo visuomene pasidalyti savo vargais. Tegul tėvynė žino, kad męs čia kunigą-lietuvį turime. Jau męs daug prašymų ir telegramų siuntinėjome į Mohilevo vyskupystės valdytojį, melzdami leisti mums bažnyčioje lietuvių kalba giedoti.

Kunigas Biliakevičia (Tas pats kun. Biliakevičia, kurs Kaune rusyje po bažnyčia liepdavo nusidėjėliams mėtavoties) ant musų maldavimo gaudavo kaskart iš Peterburgo vieną ir tą patį atsakymą: "Užganėdinti lietuvių reikalavimus".

Bet tie atsakymai nieko mums nepadėdavo, nes kun. Bil. jų neklausydavo ir elgdavosi saviškai, girdamasis dagi, jog kol busiąs Naujame-Nikolajevske, neduosiąs mums lietuviškai giedoti. Męs gi savo keliu be paliovos rašėme į Peterburgą, prašydami mums paskirti šventadienius, kuriuose galėtumėm prigimta kalba giedoti ir Dievo žodžio išguldymą iš sakyklos išgirsti. Vyskupystės valdytojas, nesuprazdamas, kodėl taip tankiai skundžiasi lietuviai (nes pats kun. Bil. prieš vyskupystės valdytojį girėsi mylįs Lietuvą ir pats lietuvis esąs), atsiuntė gerbiamąjį ir visiems čia žinomąjį Tomsko kleboną Demikį ištirti dalyko stovį ir įvesti tvarką. Kun. Dem. ištyrė viską ant vietos ir išsiklausė apie latvius, ar jų kalboje yra bažnyčioje pamaldos laikomos. Pasirodė dauguma latvių esama liuteronų iš Kuršo.

Mums lietuviams kun. Demikis paskyrė kas ketvergas šventadienį bažnyčioje musų kalba giedoti. Tą apgarsino viešai ir lietuviams ir lenkams, taip pat raštu pranešė Peterburgan vyskupystės valdytojui pralotui Denisevičiui.

Bet kun. Bil. tik juokiasi iš visų tų kun. Demikio nusprendimų. Per pamokslą gegužės 15 d. liepė visiems parapijonams susitarti ("prigovor sdelat"), išsiųsti iš Naujo-Nikolajevsko visus didžiau susipratusius lietuvius, reikalaujančius įvedimo į bažnyčią lietuvių kalbos.

Buvome tokiu kunigo Bil. su mumis pasielgimu priversti klausties Tomsko gubernatoriaus, kaip mums pasielgti, kad neliktumėm iš savo apgyventosios vietos ištremti. Gubernatorius nuramino mus, jog jis tokio sutarimo (prigovoro) nepatvirtįsiąs, nes nė klebonui, nė lenkams nėra duota teisė kittaučius ištremti.

Męs vėl išsiuntėm į vyskupijos valdytojį, jog kun. Bil. nė savo bažnytinės valdžios neklauso ir mums lietuviams bažnyčioje savo prigimta kalba giedoti neleidžia.

Ob.

(Iš "V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

ATLEIDIMAS TURKIŠKIEMS PRASIŽENGĖLIAMS.

New York. Čianykštis Turkijos konsulius Mundi Dey pagarsino, jog sultanas atleido kaltes visiems Amerikoj gyvenantiems politiškiems prasižengėliams paeinantiems iš Turkijos. Tokių Amerikoj yra apie 200000. Jie dabar gali grįžti Turkijon be jokios baimės.

VAIKŽUDĖ MOTINA.

Newark, N. J. Gyvenanti čia dailidės Thomaso Donsette moteris prigirdė savo du vaiku, 11 dienų dvynučių ir paskui pati atsukinėjo gazą ir kambaryj užtruško. Du kiti vaikai buvo teipgi gazo apimti, bet juos pasisekė dar išgelbėti.

MOTERIŠKĖS KUNAS.

Williamsburg, N. Y. Ant tuščio plačiaus rado čia moteries kuną, kurios veidas rugštims buvo teip pagadytas, kad išsyk nežinia buvo, ar tas kunas moters ar vyro. Kojos ir rankos buvo sudegintos, o kaklas perpiautas. Ant kaklo buvo dar škaplieriai, iš ko matyt, kad minėta moteris buvo katalikė. Suareštavo kokį ten Jamesą Ruddiką ir jo sunų, bet policija pati netiki, kad jie ką nors žinotų apie tą žmogžudystę.

DAKTARAS SUAREŠTUOTAS.

Harison, Ark. Likosi čia suareštuotas vienas iš svarbenių bažnyčios ramščių, daktaras Blanchard ir jo tėvas. Daktaro namuose rado prietaisas pinigų dirbimui ir daug netikrų pinigų.

PAČTO PALENGVINIMAI.

Terp Amerikos ir Vokietijos likosi padaryta nauja sutartis, sulyg kurios: nuo dabar iš Amerikos Vokietijon galima bus siuntinėti siuntinius iki 5 kyliogramų (12 svarų).

KRUMYNŲ GAISRAI.

Ferne, Brit. Col. Sausų krumynų gaisras čia išnaikino daugybę namų. 15000 ypatų neteko pastogės. Nuostolius padarytus skaito jau ant 18 milijonų doliarių. Skaitlių sužeistų ir apdegintų paduoda ant šimto ypatų. Be abejonės yra ir daug sudegusių visai žmonių. Fernie veik visos triobos išdegė. Dega ir miestelis Michel; išdegė Sparwood, Alson ir Cokuto. Skaitlių sudegusių žmonių paduoda jau ant šimto ypatų, o gal tokių bus dar daugiau; vien mieste Fernie sudegė 74 ypatos. Ugnis užėmė plotą 100 ketvirtainių mylių, ant kurio yra daug farmų ir medžių kirtėjų. Kas su tais žmonėms atsitiko, nežinia.

POPIEŽIAUS DELEGATAS GRĮŽTA Į RYMĄ.

Washington, D. C. Kaip praneša laikraščiai, dabartinis popiežiaus delegatas Amerikoj, Monsignore Falconi sugrįž Ryman; jį popiežius ketina paskirti kardinolu. Jo vietą užims Msg. Avera, dabartinis popiežiaus delegatas ant salos Kubos.

ŠAUDYNĖS TERP DARBININKŲ.

Uniontown, Pa. Terp slavų ir italijonų Fricko kokso pečių darbininkų pereitą nedėlios dieną buvo gana smarkios peštynės, kuriose ir revolveriai buvo darbe. Vienas darbininkas likosi užmuštas, o 25 sunkiai sužeisti.

UŽGRIUVO KASYKLOS.

Coal Creek, Brit. Col. Anglių kasyklose Crows West Pass, prie Canada Pacific gelžkelio, užgriuvo kasyklų ola ir užberė 23 darbininkus. 20 užgriuvusių atkasė dar gyvų.

VĖTROS.

St. Johns, N. F. 31 d. liepos šitose aplinkinėse siautė smarkios vėtros, laike kurių susidaužė 40 žvejų laivelių. Iš buvusių ant jų 400 žvejų tik 3 prigėrė, kitus pasisekė išgelbėti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ St. Paul, Minn. Soo gelžkelis gavo reikalavimą parupinti Minnesotos ir Dakotos farmeriams 7000 darbininkų nuvalymui laukų. Darbininkams siulo farmeriai po 2—4 dol. už dienos darbą ir valgį. Gelžkelis juos turėtų dykai pergabenti.

¶ St. Clairville, O. Čia iš kasyklų prašalino 25 montenegrinus darbininkus. Jie pagazdino išmetimu į padanges kasyklą. Kiti darbninkai, kurių čia dirba 350, ne drysta nusileisti į kasyklas, nes bijosi, kad montenegrinai savo pažadėjimo neišpildytų. Todėl darbai kasyklose apsistojo.

¶ Lechburg, Pa. Blėtos dirbtuvės, kurios stovėjo nuo lapkričio mėnesio pereitų metų, iš dalies pradėjo dirbti. 300 darbininkų pailpo prie darbo

¶ Winnipeg, Manitoba. Kadangi aplinkiniai žemvaldžiai nuvalymui laukų reikalauja 30000 darbininkų, o jų nėra, tai kalėjimų užveizdos gavo prisakymą paleisti iš kalėjimų gerai savę vedančius visus mažesnius prasižengėlius, kurie panorės dirbti ant farmų.

¶ Kittaning, Pa. Dirbtuvėse Kittaning Plate Glass Co., kurios dėl nesutikimų su darbininkais stovėjo visą mėnesį, pradėjo dirbti ir 300 darbininkų rado jose darbą.

¶ Homestead, Pa. Čianykščiose geležies dirbtuvėse pradėjo dirbti prie visų 60 pečių.

¶ Rockwood, Pa. Rockwood Coal Co. pirko šitose aplinkinėse naujus anglių plotus ir parengs kasyklas, kuriose ras darbą 300 darbininkų.

¶ Bronsville, Pa. Pastatė čia 50 kokso pečių ir ketina dar pastatyti 250.

¶ Buttler, Pa. Pradėjo dirbti dirbtuvėse Pneumatic Machine Co. Prie darbo patilpo 50 darbininkų.

¶ Scranton, Pa. Iš čianykščių varstotų Delaware Łackawanna & Western gelžkelio paleido 350 darbininkų. Laukia čia streiko vėžių nustatytojų, kadangi gelžkelio prezidentas atsisakė tartiesi su unijos išrinktu komitetu.

¶ Howe, Okla. Kasyklose Oklahomoj dirba tik pusę laiko. Aplinkinėse Bates ir Coaldale kasyklos stovi ir darbininkai išsinešdino kitur darbo jieškoti.

¶ Birmingham, Ala. Streikai angliakasių Alabamoj, kuriuose dalyvauja 9000 darbininkų, traukiasi toliau ir nėra vilties, kad greitai pasibaigtų.

¶ Youngstown, O. Darbai čia pradeda eiti gerai, bet iš kitur tegul nieks dar čia nekeliauja, nes dabar priima tik seniau čia dirbusius darbininkus.

¶ Bronsville, Pa. Knob kasyklose dirba dabar per dienas ir naktis. Kompanija mat nori į du metu iškasti visas anglis.

¶ Butler, Pa. Darbininkai Pardoe kasyklose paliovė dirbę; jie kalbina ir kitų kasyklų darbninkus streikuoti. Darbininkai reikalauja pripažinimo unijos.

¶ Schenectady, N. Y. Dirbtuvėse General Electric Co. pradėjo iš dalies dirbti. Darbą gavo su viršum šimtas darbininkų.

¶ Monessen, Pa. Pittsburg Steel Co. uždegė keturis tarpinimo pečius, o keturis kitus uždegs neužilgio. Kada šitose dirbtuvėse pradės pilnai dirbti, prie darbo patilps 3500 darbininkų.

¶ Shamokin, Pa. Darbai čia eina dar vis silpnai: iki šiol dirbo dvi dieni sanvaitėj, o nuo dabar pradės dirbti keturias dienas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHESTER, PA.

26 d. liepos vienuose namuose čia buvo krikštynos. Šeimininkas sukvietė svečius ir visi pradėjo gerkles vilgyti. Žinoma, nuo gėrimų įkaušę, ne įstengė ramiai užsilaikyti. Pradėjo peštiesį, o vienam visai suplėšė marškinius. Tas apskundė teisman du drauge gėrusiu draugu. Teisėjai nuo jų paėmė po 10 dol. Gražiai mat elgiasi tuli musų miesto lietuviai!

Yra čia ir laikraščių ir knygų, tik juos mažai kas skaito, daugumas neapkenčia net tų, kurie skaito. Kazyros ir girtuokliavimai tai svarbiausi tulų čianykščių lietuvių užsiėmimai. Retai buva baliai, ant kurių karštuoliai nesusipeštų.

Darbai čia, kaip ir kitur, blogai eina.

Chesterietis.

IŠ CRAILSVILLE, OHIO.

Provident anglių kasyklose dirba 300 darbininkų. 28 d. liepos, kasyklų superintendentas nedavė darbo 15 darbninkų. 29 d. visi tie darbininkai nuėjo į kasyklas, bet jų ne leido. Darbo vedėjas norėjo žmonės įvesti į kasyklas, bet netekę darbo darbininkai jį nustumė šalyn. Atbėgo superintendentas ir drožė vienam darbininkui; bet kiti darbininkai jį nusitvėrė ir pradėjo mušti. Pagelbos

jam atbėgo jo sunus, bet ir jį darbininkai, sugriebę už plaukų pradėjo mušti. Prasidėjo mušty-nės. Superintendentas ir bosas ant galo pabėgo nuo mušio lauko ir darbininkai išsiskirstė ir žmonės nėjo darban. 10 val. atėjo vice prezidentas, sušaukė mitingą. Pribuvo konstabelis ir suareštavo 8 darbininkus. Dabar dėlto šitose kasyklose streikuoja darbininkai Kada pradės vėl dirbti, nežinia. Dabar neužilgio bus byla unijos su kompanija.

A. V.

MOTERŲ REIKALUOSE.

Straipsnis, tilpęs "Lietuvos" Nr. 30, po antgalviu "Paprasto Lietuvio Moteris", yra visiškai klaidingas, parodo, kad ta moteris geriau neišmano kaip tik tokias pasakas talpinti į laikraštį. Kas per klaidos? Kas yra tame kaltas? Ir ko ji reikalauna? Ji sako: "kuomet mano akįs atsivėrė ir ausįs pradėjo girdėti, aš naują svietą regėjau ir naujus žodžius girdėjau. Ištikro, aš girdžiu įvairius balsus aplink savę ore šaukiančius: kelkis sesuo iš lovos tamsybės ir vargo! Eik ant kalno šviesos ir palaimos." O pabaigoje pasijutos ant to kalno šviesos ir palaimos, taip sako: "Regėdama visas nelaimes, aš stoviu šviesoje su kardu išminties rankose". Labai mažai lietuvių moterų yra šviesoje su kardais išminties. Bet jos netokioje šviesoje ir netokiais kardais išminties, kaip čia pasirodo, nori kitas moteris apšviesti.

Toliau Lietuvio pati sako:

"Nuo ištekėjimo už vyro tiktai pradėjau ragauti vyno iš kieliko gyvenimo kartumų". Tuos kartumus, galima beveik sakyti, pati sau pasidarė, reikalaudama nuo vyro daugiau, negu yra galima. Dviejų ypatų nuomonės nevisada esti vienokios.

Toliau Paprasto Lietuvio Moteris šiteip sako:

"Tuomet (ištekėjus) aš patėmijau, jog gyvenimas nėra teip laimingu, kaip aš sapnavau jaunystėje. Aš maniau: kad mano vyras bus kiltaširdis didvyris, ir mano namai "ant kalno rumai"." Teip jaunai nevertėjo tekėti vyro nepažystant ir, iš darbininkų pasirenkant, ne tikėtis, kad vyras visados bus kiltaširdis ir suteiks pačiai "ant kalno rumus".

Karčių gyvenimo patyrimų, kokius Paprasto Lietuvio Moteris nori parodyti skaitytojams, nematoma jos rašte. (Ji žada juos toliau parodyti. Red.). Jai nepatinka tas paprastas Lietuvis. Kad jis butų nepaprastas, ar tada tiktų? Ji geidžia atmainų ir lietuvis, prisilaikantis lietuviškų papročių o ne kokių svetimtautiškų, rodosi stovintis arti gyvulio be jausmų, be meilės. Moteris užimta šeimynoj darbu, mažai turi laiko išmislinėt ir paduot visuomenei savo susikrimtimus, kurie, kaip matyti, paeina vien iš jos pačios kaltės. Jei priderėtų sutaisyt, o ne eržinti šeimyniską gyvenimą. Patarlė sako: tuščia galva pilna naravų!

Paprasto Lietuvio Moteris toliau rašo:

"Mano vyras uždirbdavo po tris doliarius į dieną". Ne viena lietuvių šeimyna su tiek ir da su mažau laimingai pragyvena, o irgi neviena su šimtais laimės sau neranda.

Toliaus Paprasto Lietuvio Moteris rašo:

"Aš pastojau mastinga ir progresyviška, kuomet mano vyras buvo ir tebėra gyvunu be gilesnių jausmų, be tikros meilės". Progresyviškos moterįs neužsiima platinimu progreso savo šeimyniškais nesutikimais. Tas yra benaudos ir da blėdį daro. Tokis matymas bei lavinimas ir puošimas kvietkomis mokslo yra, prastas nesupratimas mokslo. Tokios moterįs niekuomet nepagėrįs visuomenę, ir bus, kaip Paprasto Lietuvio Moteries vyras sako: "kaip radome, teip ir piliksime". Tai yra labai protingas ir teisingas sakinys. Mažai gali vieno žmogaus gyvenimas pakelt visuomenę. Bet pora susierzinusių gal daug blogo atnešti visuomenei.

Toliau Paprasto Lietuvio Moteris šiaip sako:

"Atsibudusi, aš patėmijau, kad tarpe manęs ir mano vyro nebuvo tikros meilės, mudviejų meilė buvo tiktai patraukimas, kuris perstatė teip vadinamąją meilę tarpe musų".

Kas yra tikra meilė! Ar ne ven patraukimas vienos ypatos prie kitos iš pasirodžiusio prakilnumo, galingumo ir gražumo? Meilė auga ir plėtojasi, laikui bėgant. Tokia meilė turi buti abiejų lygiai pakuriama; kaip tik vienas apleis, tai ir kitas ilgai necures ir tuomet meilė užges. Užgesus meilei, jos vietą tuoj užima nenaudingos bei kenkančios nintįs ir darbai.

Matyt ir musų Paprasto Lietuvio Moteries šeimyniška meilė išnyko, dabar ji stovi šviesoje su kardu išminties rankose!

S. A. Rutkauskaitė.

ATSIŠAUKIMAS Į VISAS SUSIVIENYJIMO L. R. K. A. KUOPAS.

Su širdgėla į jus, broliai, S. L. R. K. A. sąnariai, atsiliepiame. Skubiname su tuo atsiliepimu todėl, kad kartais paskui nebutų jau vėlu. Jųs, broliai, turbut kožnas žinote, kad prigulite prie Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje, bet jums ne visiems žinoma, koksai tą Susivienijimą laukia likimas. Jųs kožnas mokate kasmetai paskirtą mokestį, bet kame tie pinigai atsiranda ir kam jie suvartojami, jums nežinoma ir negalite net patirti. Musų organizacija didelė, turi jau beveik puspenkto tukstančio sąnarių, tat joje turėtų buti ir kitokia tvarka, bet visą organizaciją apglobė kun. Milukas ir sau vienas vadovauja. Jau septintieji metai jisai vienas atlieka seimus. Gal jųs pasakysite, kad jųs kasmetai į seimus renkate iš kuopų delegatus ir siunčiate juos, kad seimuose apkalbėtų jųsų reikalus. Teisybė, jųs siunčiate, bet tie delegatai esti nebyliais prieš kun. Miluką. Kun. Milukas kas metai seime buva ir seimo vedėju, ir seimo raštininku, ir knygų peržiurėtojum ir viskuom, kas tik seimui reikalinga. Tatai jųs veltui siunčiate delegatus ir veltui lėšuojatės, nes jųs siunčiami delegatai seime neturi balso. Bet jeigu kuris teisybę mylįs delegatas seime nori atsiliepti, išreikšti bile kokiame dalyke savo nuomonę, tuojaus tokiam delegatui kun. Milukas atima balsą, arba liepia prašalinti iš seimo svetainės. Taigi jųs siunčiami delegatai, kaip išvažiuodami seiman nieko nežino apie Susivienijimo stovį, taip ir sugrįžta nieko nežinodami. Priegtam jųs savo delegatams įduodate kuopų įnešimus, kurie seime turėtų but skaitomi. Ar jųs matote, kad įnešimai skaitomi? Perskaitomi tik keli. Kun. Milukas perskaito tik tokius įnešimus, kokie jam patinka.

Turime męs neva organą, jisai kasmetai mums tukstančiai dol. atseina, bet ar organe męs galime raštu savo mintis išreikšti? Ar galime ką nors gero Susivienijimo labui parašyti? Ne! Mums viskas dėl šventos ramybės draudžiama, kun. Milukas, kadangi yra organo savininku ir redaktoriumi, tat nepatinkami jam raštai metami tiesiog gurban.

Turime męs Susivienijimo prezidentą, turime kasierių ir sekretorių, turime kasos globėjus ir da kitus centro viršininkus, bet jų kaip ir nebutų, kadangi kun. Milukas vienas viską atlieka, jis vienas valdo sauvališkai Susivienijimą ir jo rankose randasi Susivienijimo likimas. Visomis pusėmis pinigai mėtomi kaip skiedros, o aiškių atskaitų negaunama. Kun. Milukas mat sanprotauja: kas jums prastuoliams rupi, užtenka, girdi, kad jųs pinigus mokate, o kur pinigai dedami, jums ne galvoj.

Ant jaučio odos nesurašysi to kun. Miluko sauvališkumo. Tik užtenka paminėti, jog musų Susivienijimas, jo rankose budamas, gyvuos labai trumpai, nes lietuviai netik prię jo neprisirašo, bet da ir tie patįs sąnariai pasitraukia šalin, nes mato, kad jie nežiną prie ko priguli.

Taigi per pereitą seimą, atsibuvusį Chicagos mieste 16 ir 17 berželio š. m., kun. Milukas, kaip paprastai, pats vienas atliko seimą. Kelių delegatų norėta protestuoti, bet kun. Milukas nedavė kalbėti ir nekuriems da balsus atėmė. Jisai seime buvo ir pirmsėdžiu ir raštininku. Kuopų įnešimus perskaitė tik kelis, kitus numetė šalin. Norėta sustabdyti seimas, bet nepriderėjo triukšmo kelti. Ir tokiu budu atsibuvo seimas. Paklauskite savo delegatų, ką jie girdėjo seime? Nieko gero. Nesužinota tikrai, kiek Susivienijimas sąnarių turi, kiek turto, ir kur tas turtas atsiranda. Tik pasišnekėta ir viskas.

Taip dalykams stovint, ilgiau negalima tylėti. Pasibaigus tam neva seimui, męs žemiau pasirašiusiejie delegatai, buvusiejie seime, surašėme protestą (kurio tilpo "Katalike", "Darbininkų Viltyj" ir "Saulėj") ir pasiuntėme tą protestą į "Žvaigždės" redakciją, kaipo organą, kad patalpintų, bet protestas netik ką nepatilpo, bet da ir atsakymo jokio negauta. Męs pas kun. Miluką tuo protestu pareikalavome štai ko:

1) Pagarsinti per organą "Žv." Susivienijimo iždo atskaitą, pradėjus nuo XXII seimo iki XXIII seimui ir taip: kiek per tą laiką įplaukė pinigų ir kiek išmokėta posmertinių, už organą ir kitokiems reiklams? Vaikų skyriaus įplaukos ir išlaidos turbut pagarsinta skyrium.

2) Paaiškinti, kame yra tie pusdoreliai, kuriuos šeimynų sąnariai už organą moka, o organo negauna?

3) Paaiškinti, dėlko neišduotas raportas apie 500 dol., paaukautų pereitame seime seserims?

4) Paaiškinti, dėlko kun. Kudirkai nupirkimui dovanos vieton 100 dol. išleista 135 dol.?

5) Paaiškinti, dėlko kun. Milukas nė pats, nė kitam neleido seime skaityti visų kuopų įnešimų, o ypatingai įnešimo draugystės Šv. Petro ir Povilo iš Elizabeth, N. J. ir kitų, kuriuose buvo rašoma apie dabartinį organą?

6) Paaiškinti galop per organą, dėlko kun. A. Milukas taip sauvališkai vedė seimą ir su kokiu tikslu tą darė?

Ir negavome atsakymo. Turbut jo ir nesulauksime.

Kadangi mums rupi, ir širdyj guli Susivienijimo ir jųsų pačių sąnarių, broliai lietuviai, likimas, tat su šiuomi atsišaukimu męs į jus kreipiamės. Kreipiamės į kuopas ir pavienius. Prisidėkite prie musų visi išvien ir protestuokite prieš tokį kun. Miluko sauvališkumą. Visi drauge pareikalaukime pas Susivienijimo prezidentą kun. Kudinką ir organo redaktorių kun. M. tų viršui paminėtų išaiškinimų. Męs esame sąnariai męs privalome žinoti Susivienijimo stovį.

Kuopos ir pavieniai! Nemokėkite iždan pinigų! Tai geriausias įrankis sugriovimui kunigo Mil. despotizmo. Nemokėkite nė cento, tai tik tuo budu išgelbėsite savo brangią katalikišką organizaciją nuo pražuties. Nemokėkite nieko, kol nebus išpildyti musų reikalavimai. Ilgiau kentėti jau truksta ir kantrybės! Jeigu Susivienijimas šiandie žlugtų, tai kas butų kaltas? Męs patįs! Nes ligi šiam laikui tylėjome, buvome kantrųs. Užtat dabar stokime su savo priešu kovon. Bet stokime visi. Tikime, kad kuopos supras musų šitą atsišaukimą. Apsvarstytas ir pagal nurodymus lai veiks.

Taigi į darbą, broliai lietuviai katalikai, nes paskui, kuomet neteksime Susivienijimo, bus vėlu! Jeigu kartais jus, broliai, kun. Milukas, ar kas kitas norės perkalbėti, tatai jųs neklausykite, nes jums tas bus daroma blogiau. Jųs atsidėkite ant musų, nes ir męs patįs su šeimynomis labai daug kentėjome nuo kun. Miluko despotizmo.

Žemiau pasirašiusiejie delegatai savo susirinkime nutarė šito atsišaukimo kopijas pasiųsti visiems kuopų sekretorams ir pagarsinti į visus laikraščius.

Kuopos susižinokite platesniai situose reikaluose, tegul kreipiasi antrašu pas išrinktą musų delegatų sekretorių, K. K. Pocių, 1302 Chamber of Commerce, Chicago, Ill.

Pasirašome, buvusio XXIII seimo delegatai:

K. K. Pocius, 99 kuopos,
K. Stulga, 85 kuopos,
A. Saldukas, 85 kuopos,
Jonas Šerpetis, 85 kuopos,
V. Vijčiulis, 85 kuopos,
A. Radomskis, 100 kuopos,
J. A. Jaukštis, 100 kuopos,
Alex. J. Lemont, 101 kuopos (atstovas iš Pa.),
M. Vabalas, Šv. Mikolo Ark. parapijos atstovas,
J. M. Tananeviče, 15 kuopos,
B. Janušauskas, 99 kuopos sekretorius,
Stan. Marcinkeviče, 85 kuopos (viršiausio teismo narys).

PAAIŠKINIMAS IR PROTESTAS.

Dėl atsišaukimo į XXIII seimą S. L. R .K. A., tilpusio No. 27 "Žvaigždės".

"Godotini kunigai seimo!

Prašom męs, lietuviai miesto Providence, R. I. parupinti mums gerą kunigą, o jei kas žino tokį be vietos kunigą, tegul praneša, kad atvažiuotų kuo greičiausia.... Pasirašęs Izidorius Petrauskas, pirmsėdis draugystės Šv. Jono."

Musų Šv. Jono draugystė turi savo priderystę pranešti per laikraščius (pakako pranešti per vieną, kuriame tilpo atsišaukimas. Red.), jog melagystė yra tasai atsišaukimas. Męs, Providence lietuviai dabar turime savo kunigą, kito nereikalaujame ir katalikišką lietuvišką bažnyčią dabar statome, visi parapijiniai ir bažnytiniai reikalai eina labai gerai; visi čianykščiai lietuviai užganėdinti iš kunigo, kuris dabar čia yra. Geresnio nė nereikalaujame (tik vienas Petrauskas neužganėdintas).

J. Petrauskas pasigarsino pats savę Šv. Jono draugystės pirmsėdžiu. Męs prieš tai protestuojame, nes jis seniai jau nėra nė sanariu musų draugystės, jis išbrauktas, kaipo netikęs žmogus ir veidmainis, jis neturi nė jokio sanryšio su musų draugyste ir su parapija. Jis norėjo valdyti visus Providenco lietuvius, bet tas nepasisekė, jį visi nuo savęs, kaipo veidmainį atstumė, lygiai Šv. Jono draugystė kaip ir pavieni lietuviai ir parapija, tai jis damar stengiasi gundyti žmonės kitokiais budais. Čianykščiai lietuviai rišas į vienybę, suvienytoms spėkoms nori kovoti už geresnį buvį su kapitalo prispaudimu ir tamsybe. Dabar męs čia turime gerą vadovą, kuris mums rodo gerą kelią, mokina, kaip išsiliuosuoti nuo vargų. Ragina mus prie mokslo, prie skaitymo visokių raštų, svietiškų ir dvasiškų. Ne keikia mus, negazdina pragariškoms galybėms, bet kelia musų dvasią, veda prie laisvės, lygybės ir meilės. To męs, Providenco lietuviai ir laikysimės, laikysimės visi iš vieno, ir pragaro galybės musų nepergalės. Petrauskas yra tai Judas Iskarijotas.

Šv. Jono Kr. draugystės viršininkai:

Pirmsėdis — Kaz. Cyronka,
Raštininkas — V. Adomonis,
Iždininkas — M. Zubickas.

PRIE LAUKIO KRITIKOS.

Nr. 29 "Lietuvos" p. J. Laukis kritikuoja Markso teoriją ir gina privatišką savastį; kritikuodamas, tvirtina, buk Markso teorija seniai buvo išbandyta graikų. Bet pažvelgus į tuos pamatus, ant kurių buvo subudavota graikų viešpatystė, tai aiškiai matysime, kad graikai ne ant pamatų Markso teorijos tvėrė laimingą viešpatystę, bet Platono (Klysta rašėjas. Platono fantazija apie laimingą respubliką ne buvo gyveniman įvesta, todėl ir Laukis ne ją galėjo minėti, bet Spartą Lykurgo; ten privatiškos savatsies ne buvo, viskas buvo vieša. Bet moksluose Sparta niekada negalėjo lygintiesi su Athenais. Red.), tos dvi teorijos skirtos, stovi toli viena nuo kitos: kritikuojant Markso teoriją, reikėtų ir faktais parodyti tos teorijos nepraktiškumą, bet Laukis neturėjo faktų, kadangi Markso teorija nebuvo dar niekad įvikdinta praktiškan gyveniman. Kadangi Amerikoje turime valdžią didumenės, bet, kad toji didumenė kenčia skurdą ligiai čion kaip ir kitur, tad L. pataria įvedimui geros tvarkos ne didumenei atiduoti valdžią, bet tik labai išmintingiems žmonėms, tokiems kaip Budda, Maižis, Kristus ir jiems panašus. Abejotina, ar ir toki žmonės galėtų užvesti gerą tvarką be pritarimo didumenės....

Pažiurėkime į pamatus graikų viešpatystės. Ar nerasime ten pavyzdžių vertų pritaikyti. Kodėl ji griuvo (Platono respublikos nebuvo, tai ji ir negriuvo. Red.).

Vienas iš garbingiausių Grekijos vyrų, Plato, papiešė paveikslą busiančių viešpatysčių. Jis manė, kad žmonės ideališki, kad visas medegiškas žmonių pasilaikymas paeina nuo jų pačių noro. Ir teip manė, kad grekai galėtų sutvert rojų ant žemės, jeigu rastusi kas, kurs papieštų busiančias draugijos surėdymo pavyzdį vertą sekimo. Pamatu laimingos ir stiprios viešpatystės Plato statė sveiką liaudį, ir todėl jis jieškojo tų budų ir priemonių, kuriomis galima butų išauklėti sveiką liaudį. Jis reikalavo, kad luošiems, kuniškiems ir dvasiškiems išsigimėliams nebutų leista turėti vaikų, idant lytiški susinešimai atsiliktų tiktai tam tikrose aplinkybėse ir kad jungtusi į poras tiktai gražiausiejie vyrai ir gražiausios moterys. Iš tokių parinktų porų gimę vaikai privalo but atiduoti valstijos auklėjimui. Idant gimdančius piliečius saugotų nuo rupesčių, neerzintų, jiems turi but užtikrausta užsiimti vaizba ir pramone, tas turi but pavesta tam tikriems žmonėms, vaizbunų kliasai; gimdančios pilečių poros turi užsiimti vien daila ir mokslu. Taigi Plato viešpatystė tampa filozofų ir dailininkų valstija. Įvykdinimui tokios viešpatystės, Plato ateina prie atgaleiviškų nuosprendžių. Ekonomiškuose sątikiuose jis reikalauja aštraus paskaidimo liaudies į luomas. Toliaus jis reikalauja, kad piliečiai iki keturių dešimčių metų negalėtų apleisti savo krašto. Jis bijojo, kad tie žmonės, teip dailiai išauklėti — tie žiburiai šviesos ir proto ne pasigadytų po įtekme blogų pavyzdžių svetimose šalyse. Siurkščiausius darbus privalo atlikti luoma vergų. Tokiu budu matom, kad šitas idealistas, kurio norai buvo kilti galų gale atėjo prie reakcijonieriškiausių nuosprendžių — savo ideališką viešpatystę norėjo aptvert sieną. Vienok prapuolė (neprapuolė, nes tos viešpatystės nebuvo. Red.).

Tomas Morus buvo Anglijos viešpatystės kancleriu prie karaliaus Enriko VIII. Jis pagarsėjo savo drąsumu ir tvirtoms nuomonėms, bet jam nukirto galvą 1535 m. Jis parašė knygą Utopija; joje reikalavo nė daugiau nė mažiau, kaip atmainymo tų laikų valstijos pamatų — privatiškos nuosavybės. Ir Plato reikalavo, kad tie, kuriems lemta atlikt didelius ir garbingus darbus, neturėtų privatiškos nuosavybės. Prie tokių išvedimų ateina ir Tamas Morus. Suprantama, kad jis padarė tokius išvadžiojimus po įtekme tuomlaikinių sanlygų. Jis klausė savęs, kur yra šaltiniai neapykantos, pavydo, neužsitikėjimo ir piktumo. Ir visuomet surazdavo savyje atsakymą, kad visų tų nedorybių priežastis yra — privatiška nuosavybė Savo viešpatystėje pinigus jis visiškai panaikino, bet idant išdarbystė ne apsistotų, jis neranda nieko geresnio, kaip pasiulymą, kad visus darbus atliktų vergai, kuriuos jis manė surinkt arba iš svetimtaučių suiminių karėse, arba toj pačioj valstijoj terp žmonių kame nors prasikaltusių. Suprantama, kad negalima tokią idėją pavadint pirmeiviška. Už tai T. Morus reikalavo sutrumpinimo darbininkų darbo dienos iki šešių valandų. Stebėtinas toks reikalavimas šešioliktame amžije. Jeigu tuose laikuose žmonės reikalavo panaikinimo savasties, tad nėra stebėtinu, kad dabar vergai organizuojas ir reikalauja lygių teisių politikoje. Laukis ant to nusijuokia, patardamas suvaryti avis, jaučius, mulus ir kitus ramius gyvulius prie balioto....

Tarp gyventojų kiekvienos šalies darbininkai užima svarbiausią vietą, nes iš jų darbo minta visas kraštas; suprantama, kad nuo darbininkų labo daug dalykų priguli; per tai visoki skriaudikai už kits kito stengiasi įžaboti darbininkus savo kamanomis ir paimti vadžias į savo rankas: fabrikantai nori darbininkams įkalbėti, kad negali svietas buti kitaip surėdytas, negu yra šiandien. Kunigai jiems sako, kad Dievas liepė vargti ant žemės, o nepaklusnam siulo amžiną prapultį. Atsiranda neva mokslo vyrai, kurie stengiasi ardyti darbininkišką vienybę; prie tokių ir p .Laukis priguli, nes iš jo raštų matyt, kad nori pasirodyti turtingųjų luomai (tą reikia darodyti. Red.); aš draskau darbininkišką susiorganizavimą, bukit malonus, priimkite į savo tarpą ir suteikite man atstovystę jusų reikalų (su asabišku Laukio pamokinimu prie jo tiesiok reikia kreiptiesi. Ypatų mokinimui laikraščiuose nėra vietos. Red.).

Jeigu p. Laukis skaito save mažiau klaidingu už socijalistus, tai kodėl savo kritikos neremia ant teisingų faktų, bet remia ant ypatiško egoizmo; užmesdamas socijalistams išsižadėjimą tėvyniškumo, pamylėjimą kitų kalbų; neparodė faktiškai, kur socijalistai skelbia, kad reikia išsižadėti savo prigimtos kalbos ("Kovoj" buvo straipsniai, ant kurių pasiremdamas, Laukis galėjo teip manyti. Red.), kodėl nepasakė kiek ir kokius laikraščius išleidžia socijalistai lietuviai svetimtaučiams? Neparodant teisingų žinių, pasirodo p. Laukio mieriai siundyt visuomenę prieš organizuotus darbininkus: tik tuom savę stato mažai klaidingu akyse visuomenės, o užtai socijalistai turėtų buti dėkingi už jo išpiltus purvus ant darbininkų galvų!

P. Galskis.

Męs malonėtume, kad pasibaigtų ginčai vienos ir kitos pusės. Pakanka jau to, kas iki šiol tilpo. Teip vedant polemikas, kaip męs jas mėgstame vesti, galima ir tris metus ginčyties, o visgi viens kito nepertikrįs.

Red.

GALUTINA ATSKAITA CENTRALIŠKO REVOLIUCIJOS ŠELPIMO KOMITETO.

22 d. vasario 1906 m. visotinam Amerikos Lietuvių susivažiavime męs buvom įšrinkti į komitetą priėmimui aukų ir perdavimui jų į rankas tų, kuriems aukaujanti visuomenė jas paskyrė. Aukos plaukė tuoj po išsiskirstymui Philadelphios susivažiavimo iki liepos mėnesio 1907 m. Bet štai jau metai kaip visuomenė apie savo išrinktą komitetą visai užmiršo ir jokios aukos ant musų rankų nebeplaukia. Todėl manom, esant reikalingu duoti pilną atskaitą iš mus darbų ir padėkavot visuomenei už garbę mums suteiktą aprenkant mus į minėtą komitetą ir paduot rezignaciją iš jo (mus god. prezidentas, kun. Pėža pirmiau iš komiteto išstojo).

Pinigų ant mus rankų per tą visą laiką (nuo 22 d. vasario 1906 m. iki 20 liepos 1907 m.) įplaukė $6291.18

Patys aukautojai paskirstė:

Lietuvių Socijal-Demokratų Partijai	$3156.51
Lietuvių Demokrat. Part.	1102.58
Kankintiniams	176.57
Tautos reikalams (Dr. Bas.)	91.00
Mokslaeiviams (Dr. Bas.)	31.50
Kalbos reikalams (Landsb.)	54.00
Apšvietos reik. (Fel. Bart.)	57.00
Lietuvių Valst. Sąjungai (Dr. Bas.)	3.00
Taut. Namui (J. Skrit.)	6.92
Nepaskirtų	1612.10
Viso	$6291.18

Kadangi visuomenė, išrinkdama mus į komitetą, davė tiesą paskirstyt aukas aukautojų nepaskirstytas pagal komiteto nužiurėjimą, tai sausyj 1907 m., komitetas per savo krivulę paskyrė iš nepaskirstytų 1612.10

Lietuvių Socijal-Demokratų Partijai	$500.00
Tautos reikalams (Dr. Basanavičiui)	500.00
Kankintiniams	400.00
Viso paskirstė	$1400.00
Liko pas komiteto kasierių	212.10

Naminių išlaidų (seimo surengimas, rezoliucijos atspaudinimas ir išsiuntinėjimas, bonds, ir persiuntinėjimas ir surašinėjimai) buvo-viso $146.76. Taigi pas mus yra dar grynų pinigų viso nepaskirstytų $65.34, kurie pasilieka pas kasierių Thefilių Dudą. Kadangi šioj valandoj nematom jokio svarbaus tautai reikalo, ir kaip tik toks atsiras, su pritarimu viso senojo komiteto narių, tie pinigai bus pasiųsti nurodyton vieton.

C. R. Š. K.

Sekr. Sus. L. Šernas,
Sekr. Fin. F. J. Bagočius,
Kasierius Theo. Dudas.

Kasos Globėjai:
A. J. Povilaika,
A. Linaudskas,
J. Tareila.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspaudint.

IŠ VISUR.

|| Kadangi vaikant streikuojančius darbininkus mieste Vigneux, Prancuzijoj, keli darbininkai likosi užmušti, tai Paryžiaus darbininkai nutarė trijų dienų streiką. Juose dalyvauja 50000 triobų statymo darbininkų. Kadangi mieste Vigneux darbininkai rengė milžinišką protesto demonstraciją, tai iš Paryžiaus ten pasiuntė vieną raitų kareivių regimentą. Valdžios iš Paryžiaus neleido darbininkams eiti į Vigneux, bet visgi keli tukstančiai ten prisigriebė. Einant jiems gatve, susitiko jie su raitais kareiviais ir pradėjo metėti akmenimis. Kariumenės vadovas, išvengimui susirėmimo, su kareiviais pasuko į kraštutines gatves. Po pietų vienok viena raitelių dalis susirėmė su darbininkais ir tulas demonstrantų skaitlius tapo pe pavojingai sužeistų. Paskui darbininkai pasislėpė į naujai statomą triobą ir iš čia pradėjo svaidyti į kareivius plytgaliais. Kareiviai atsakė šuviais ir 2 darbininkai likosi užmušti, 15 tapo sunkiai sužestų, lengviau sužeistų yra daug. Iš viso gi mieste užmušta 6 darbininkai, o 60 yra pašautų. Ant galo vienok kariumenei pasisekė priversti darbininkus grįžti Paryžiun.

|| Portugalijos parlamente pareikalauta išvarimo visų zokoninkų, kurie, turėdami savo rankose mokyklas, didelę turi įtekmę ant viso krašto politikos. Portugalijoj jau 1757 m. išleistos tiesos panaikinančios zokonus, bet tų tiesų nieks čia ne pildė.

|| Chinų pakrantėse baisus taifunas paskandino 100 chiniečių laivų. Daug nuostolių ir nelaimių pridirbo ir ant kranto. Prigėrė mažiausiai 1200 chiniečių. Kadangi taifunas iškilo naktyj, kada ant laivų visi miegojo, tai apie gelbėjimą žmonių negalėjo but nė kalbos.

|| Portugalijos parlamentas priėmė sumanymą suareštuoti visus Franco ministerijos ministerius. Juos apkaltina, jog tik dėl jų padavadijimų likosi užmuštas Portugalijos karalius.

|| Turkijoj iš kalėjimų paleido ne tik politiškuosius prasižengėliuę, bet ir daug kriminalistų. Bulgariškiejie ir grekiškiejie sukilėliai Macedonijoj padeda ginklus. Dabar dalykai eina gerai. Kad tik vėliau neužgimtų nesutikimai.

|| Pietinėj Austrijoj, Tiroliuj, nusiritusios nuo kalno uolos išgriovė kai Mehrubach. Prie to 16 ypatų likosi užmuštų; sužeistų gi yra daugiau.

|| Persijoj maištai dar nepasiliovė. 1 d. rugpiučio Teherane ant gatvių vėl buvo smarkus mušiai; ir kanuolės juose buvo naudojamos. Abiedviem pusėm truksta pinigų, tai jos leidžia priverstinas paskolas. Turkų kariumenė lenda vis giliau į Persijai prigulintį Urmiah apskritį ir nori jį su visu apvaldyti.

|| Lenkijoj, važiuojant pačtui iš Kališo į Turką, ant jo užpuolė plėšikai, kurie metė į vežimą dinamito pripildytą bombą. Expliozijos postilionas ir du eskortuojanti vežimą kareiviai likosi ant vietos užmušti, o vienas mirtinai sužeistas.

|| Pietinėj Maskolijoj, viešpatystės banko dalyj pasirodė nepriteklius 145000 rublių. Banko direktoriai atsisakė įsileisti viešpatystės revidentus, todėl tie turėjo melsti policijos pagelbos ir tik su policija galėjo į banką įeiti.

ŽODIS SKAITYTOJAMS.

Ponas A. Olszewskis sumanė duoti vietą "Lietuvoje" visokiems patarimams ant klausimų skaitytojų. Sulyg vaizbos ar teismo reikalų jis apsiėmė atsakinėti pats, o sulyg užlaikymo sveikatos apsiėmiau patarimus duoti aš. Žinoma, aš daktariško dipliomo neturiu ir nuodinti žmonės man nevalia, todėl apsiimdamas patarimus duoti skaitytojams "Lietuvos" visokiuose atsitikimuose jų nesveikatos, visai nemanau jiems aiškinti, kaip imti, kada ir kiek strichninos, chininos, gyvsidabrio ir visokių kitų biaurumų ir nuodų, kurie netik neišgydo žmonių iš jų ligų, bet priešingai, įvaro juos į kitas dar aršesnes ligas, nusilpnina jų organizmus ir galų gale daktarai pasako jiems, kad jų daktarystos mokslas neišgali jau daugiau gelbėti jiems, jų pačių gydymo aukoms. Prie šitos ryšies aš skiriu daktarus netik su dideliais apgarsinimais, bet ir su mažais, kurie vis dar laikosi seno barbariško budo gydymo visokiais nuodais ir nešvarumais, kaip antitoksinas ir kiti. Trys šimtai metų atgal garsus Anglijos dramaturgas Shakespeare'as pasakė: "Mesk vaistus šunims" ir bet lygšiol mokslas daktarystos nayviškai sau tvirtina,, kad męs, norėdami padidinti apštį kraujo savo organizme, turime pasivalgyti geležies, arba, kad protas butų stipresnis, turime imti fosforo. Dar neteip seniai pasekėjai šito paties mokslo tvirtai tikėjo, kad liga yra susirinkimas negero kraujo (žinoma jie nežinojo dar, kad kraujas nestovi ant vietos, bet teka) ir išgydymui žmogaus reikia tik jam kraujas nuleisti. Ir jie leido kraują su tikru atsidėjimu kiekvienam, nežiurint į tai, ar jis turi jo gana, ar ne, kol nelaiminga jų auka akis užmerkė amžinai. Šiądien, ačiu Dievui, žmonės jau yra apdrausti nuo tokios žmogžudystės, bet užtai daktarams yra valia naikinti žmonių sveikatą ir gyvastį nuodais.

Turėdamas pratrintas akis sylyg šitų dalykų, norėjau nurodyti

skaitytojams "Lietuvos", kad mums ne gydytojai yra reikalingi, tik priderantis užsilaikymas (bet apie priderantį užsilaikymą visokiose ligose tik daktaras gali spręsti, nes jis turi progą su tuom geriau susipažinti. Red.). Gydymas naudingas yra tik daktaro kišeniui, o ne ligoniui ir tie daktarai, kurie yra dorais, nesiskubina gydyti žmonės, bet pamokina juos kaip gyventi, arba atsisako nuo amato gydymo visai, pažinę jį, kuomi jis iš tikro yra. Viskas, ką ligonis turi daryti, tai eiti ir nenusidėti daugiau, — kaip Kristus pasakė, o sveikatą suteiks pati gamta.

Turint šitą tikslą priešais save, aš ir pradėjau nuo to, kad pamokinti kaip, kada ir ką reikia valgyti. Bet čia, ant savo nelaimės, užkliudžiau opiausią žaizdą — valgymą mėsos ir apturėjau tą, ką ir užkabinęs marksininkus. Su marksininkais dar vis pusė bėdos, nes jų nėra teip daug, bet valgytojų mėsos pilna; garbina gi jie šitą savo dievaitį dar daugiau, kaip socijalistai savo Marksą ir vargas tau, jei išdrysti užkabinti šitą jų dievaitį — kiekvieno skersas akis pamatysi atkreiptas į save. Tegul jie savo akimis tavęs nenudurs, bet vis yra labai nesmagu su jomis susitikti. Tos skersos akys tiesiog įsmeigtos į tave, tau aiškiai sako: kaip drysti niekinti tą, ką męs garbiname? Argumentų valgytojams mėsos nereikia. Anot jų, mėsa mums reikalinga dėlto, kad męs ją valgome — be kiaulės, girdi, męs negalime but!

O vienok yra žmonių daugybė, ką be kiaulės apsieina ir jie džiaugiasi savo sveikata ir geru upu. Mėsa nėra reikalinga kad ir šalčiausiame klimate, jei tik užtektinai gamtiško maisto yra, reikalingo organizmui. Šitas yra pilnai ištirta ir prirodymų tam netruksta. Privesime čia vieną, nors, gal tai yra vienintėlis atsitikimas, ir iš pačių lietuvių gyvenimo. Žmogus, kuris atsisakė mėsą valgęs, yra p. Matas Senkus, 46 metų amžiaus iš Ridlonville, Maine'o valstijoje. Atvedė jį ant šito kelio mano versta knygutė "Pamatas visokiai reformai". Apleidę jo dėkojimą vertėjui knygutės, privesime čia jo žodžius apie paties užsilaikymą ir padėjimą. Rašo jis nuo 26 d. gruodžio 1907 m. šiteip:

"Šeštas mėnesis eina, neskaitant pirmo mėnesio, kaip pradėjau trauktis nuo mėsos ir valgiau pieną, duoną, salotas, agurkus, avietes, slyvas, apelsinus. Maitinausi šiteip nuo 26 d. liepos iki 1 d. rugpiučio. Nuo 1 d. rugp. visai užmečiau pieną ir duoną, kad nevalgyti nieko virto ar kepto; ėmiausi vien vaisių, riešutų, žalių žirnių, pupų, kviečių, avižamilčių ir daržovių. Po pusantro mėnesio tokio maitinimosi aš nužudžiau 21 svarą savo kuno sunkumo; išrodžiau kaip tikras numirėlis, bet silpnumo dedilio nejaučiau. Dužas aš ir mėsą valgydamas nebuvau, todėl ant suliesėjimo neatbojau, laukdamas, kad po trijų mėnesių bus man geriau ir stipriau ir tame aš neapsirikau. Žinoma, visi pažystamiejie ir aplinkiniai atkreipė į mane savo atidžią su pajuokimais ir išniekinimais ir man reikėjo vesti su jais didelę kovą, kovą netik su tamsunais, bet ir apsišvietusiais. Bet aš ant jųjų plepalų nepaisiau, nes nejaučiau jokio pavojaus ir laikiau sau už didžiausią gamtos dovaną, dėdamas į burną obuolį rytmetyj. Dabar man eina penktas mėnesis, kaip teip užsilaikau ir kas savaitė jaučiuosi vis geriau ir stipriau. Esiu 46 metų. Kokia butų buvusi man laimė, jei ta reformos knygutė butų patekusi man 25 metai atgal; bučiau tikrai atgavęs visas gamtiškas tiesas žmogaus."

Męs iš savo pusės patariame tiems, kurie tos knygutės neskaitė, ją perskaityti; kainoja tik 30c. Patėmijame vienok, kad tikriausias kelias atpratimo nuo mėsos, yra laipsniškas; pradėti valgyti mažiau ir mažinti porciją laipsniškai. Duokime sau, pradėti valgyti tik sykį per dieną, sykį į dvi dieni, sykį į tris dienas, sykį į savaitę ir paskui nustoti visai. Vietoje jos, jei kunas reikalauja riebalų, vartoti aliejų — alyvą (žinoma gerą), arba knatinį aliejų ir atsakantį aliejų ir atsakantį maistą sulyg reikalavimų kuno ir atliekamo darbo. Ponas Senkus galėjo umai nusikratyti nuo mėsos ačiu tvirtumui savo valios, bet tokia stipri valia ne pas kiekvieną randasi, taigi geriau yra imtis prie to laipsniškai. Toliaus męs apsnelėsime, kaip taisyti valgius, gėtymus ir tolygius kitus dalykus.

J. Laukis.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

seimas bėgyje vienų metų padarė viską surengimui naujos valdžios ir sutvarkymui svietiškų prietikių pagal konstituciją; bet jo triusas buvo neganėtinas kas link apgynimo respublikos nuo antpuolių iš užrubežio.

Priešai sukcesijos sosto — Sčęsny Potockis ir Severinas Rzevuskis, gyvendami Viennoje, mislinėjo, kaip išgriauti konstituciją. Potockis, neradęs paramos Austrijoje, kreipėsi prie Potemkino, sąlygaujančio su Turkais Jassuose; pusėje spalių 1791 m. į Jassus nuvyko Potockis ir potam Rzevuskis. Bet tuomi tarpu apsirgus ir pasimirus Potemkinui, vietą jo užėmė Bezborodko, ir su tuomi anie dirbo plianus išversti konstituciją ir su nekantrumu laukė maskoliškai turkiškos sątaikos, po kam carienė ketino įvesdinti savo kariumenę į respublikos žemes....

Gandui apie tas intrigas pasklidus, seimas nutarė paršaukti namon Potockį ir Rzevuskį, kad prisiektų ant konstitucijos, ir davė laiko 3 mėnesius. Tie ponai netik nepaklausė, bet gromatose seimą vadino suokalbiu, konstituciją piktadarysta ir kapų laisvės. Karaliaus pasiųstas į Jassus Stasys Potockis malkontentų neperkalbėjo, neįstengė pertraukti kebeles su Bezborodku. Tad seimas, įpykęs ant generolo artilerijos ir hetmano, atėmė nuo jų urėdus ir pakasavo abi laukini buoži; tai įvyko veikiai po 9 d. sausio 1792 m., po suderinimo Jassuose maskoliškai turkiškos sątaikos. Carienė pasikvietė dabar Potockį ir Rzevuskį į Peterburgą. Ten taip-gi kako hetmanas Branickis, neva reikaluose pačios, paveldinčios lobius po Potemkino. Ant audijencijos pas carienę nutarta tapo, kad malkontentai, išvertimui konstitucijos, užmegs konfederaciją ir pakvies Maskoliją pagelbon. Aktą konfederacijos gelbėjo surašyti generolas Popov. Podraug 14 suplikantų, vardu Lenkų tautos, sudėjo carienei aktą apskundimo seimo už prievartą ir piktadarystes, prašydami pagelbos sugrąžinimui respublikoniškos laisvės. Maskolijos politikieriai išdirbo plianą įsiveržimo į Lenkiją ir parengė deklaraciją, išreiškiančią, kad seimas sulaužęs traktatus, nesvetmylingai apsiėjo su maskolių armija, persekioja carienės pavaldinius, neteisiai išgriovė respublikos valdžią ir tt. 18 d. gegužio 1792 m. Bulgakov įteikė Chreptavyčiui, kaipo ministrui užrubežinių dalykų, dekliaraciją apie įsiveržimą į Lenkiją maskolių kariaunos.

Varšavoje, nors neabejojo apie pavojų, bet nelaukė jo taip greitai.

Seimas, persergėtas lenkiško pasiuntinio Peterburge, Deboli, rengėsi ant apsigynimo. Nutarė papildyti armiją iki 100.000, parduoti starastystas ir užtraukti skolą užrubežyje ant 30 milijonų. Į Vienną iškako ciesoriaus pagelbos prašyti kunigaikštis Adomas Čartoryskis, į Berlyną priminti traktatą 29 d. kovo 1790 m. Ignas Potockis. Pavedęs komandą kariumenės karaliui, seimas 29 d. gegužio užsibaigė ant karės laiko. Po šalį pasklido 3 aktai: atsakymas ant maskoliškos dekliaracijos, atsiliepimas vyriausio vado į kariumenę, ir universalas karaliaus ir seimuojančių luomų į tautą. Užsidarė keturmetinis seimas (vadinamas taip-gi didžiuoju), neapsergėjęs šalies nuo karės pasekmių. Įrankiai apsigynimo, nutarti balandžio 1792 m., buvo pavėlinti. Negociacija dėl skolos 30 mil. Holandijoje nenusisekė, ir yžde abiejų tautų reikalams armijos ir kampanijos buvo 1.300.000 auksinų! Armijos, atiduodant komandai karaliaus, buvo Lenkijoje 30.000 ir Lietuvoje 15.000 iš viso; pridėjus rezervus ir garnizoną Kamienieco, galėjo stoti į kovą 57.000. Padauginti ją nebuvo nė pinigų, nė laiko! Kariumenė prieg tam buvo šviežia, menkai apveizėta, — tačiaus traukė į karę su paslanka ir pasišventimu.

f. KONFEDERACIJA TARGOVICOS, ANTRAS DALINIMAS RESPUBLIKOS IR SEIMAS GARTINE.

Dar neužsidarius 4-metiniam seimui, įsiveržė į respubliką 2 maskolių armiji: viena, 64.000, po vada generolo Kochovskio į Ukrainą; antra, per pusę mažesnė, po vada Krečetnikovo — į Lietuvą. Abi įsiveržė keturiomis koliumnomis, pirmoji po vada generolų: Kutuzovo, Dunino, Derfelden ir Levanidovo; antroji po vada: Krečetnikovo, Dolgorukio, Mellino ir Ferseno. Su korpusu Derfeldeno traukė Peterburgiškiai konfederatai ir galop gegužio apsistojo Targovicoje, palei Siniuchą (vaivad, Braclavo), prigulinčiai Sčęsnui Potockiui. Atsivežė drauge aktą generališkos laisvos lenkiškos konfederacijos, surašytą dalyvaujant Popovui Peterburge, o su parašu 14 d. 1792 m. Targovicoje. Rišosi prie katalikų tikėjimo, lygybės visos šlėktos, o ne vien apsisėdusios ant sodybų; prie čielybės rubežių respublikos ir respublikoniškos valdžios, o prieš sukcesiją sosto ir konstituciją 3 d. gegužės. Atėmimui respublikos iš rankų varžytojų, šaukėsi pagelbos carienės. Aktas tos konfederacijos generališku malšalku apšaukė Sčęsną Potockį, vadais kariumenės: Branickį ir Rzevuskį, sekretoriumi Dizmą B. Tomaševskį, patarėjais-gi 9 ukėsus, tarp kurių buvo taip-gi Jonas Suchorzevskis. Visų konfederatų, stojančių vardan Lenkijos, buvo 13. Vadai neturėjo nė vieno kareivio. Sčęsnas Potockis ir Rzevuskis neatsižadėjo titulų, kuriuos nuo jų atėmė seimas: ans — generolo lenk. artilerijos, šitas — laukinio hetmano.

Vadu lenkiškosios armijos apgynimui Ukrainos karalius paskyrė savo brolainį kunigaikštį Juozą Poniatovskį, su 16.000 kariumenės, padalintos ant 3 brigadų po vada generolų: Kasciuškos, Čapskio ir Poupparto. Likusi lenk. armija buvo regimentais ir batalijonais išsibarščiusi po visą šalį. Prieš didelę maskolių armiją Poniatovskis traukėsi atgal iš vyriausios gaspados Tulčyne, pirma į Lubarą, potam į Polonną, Zaslavą ir Ostrogą, linkon Bugo; atsitraukiant, įvyko mušiai artymais Polonnos pas kaimą Boruškovcai; pas Zielencus ir pereinant per Bugą pas Dubienką, kur atsižymėjo drąsa ir pažintimi karės reikalų gen. Kasčiuška. Perėjęs per Bugą, Poniatovskis traukė linkon Liublino į Kurovą.

Vadu liet. armijos, 15000, išmėtitos visose dalyse šalies, tapo Liudvikas, kunigaikštis Wuertenbergo, seserėnas Fridrikio II, Prusų karaliaus, apsivedęs su Marija Čartoryskiute. Tas vadas buvo vyliugiu: priimtas tapo laiškas, pranešantis karaliui Prusų, kad, pagal tojo velijimą, jis nekoncentruojąs liet. korpusų, idant maskoliai juos tuomi lengviaus apveiktų. Tam paskilbus, pati reikalavo perskyrų, o karalius davė dimisiją ir leidimą išvažiuoti į užrubežį. Jo įpėdinis Juozas Judickis apleido Vilnių, tapo apveiktas pas Myrą ir atsitraukė į Gartiną, kur atidavė komandą Mikui Zabielai. Tas, susirėmęs su maskoliais pas Svisločių, kreipėsi linkon Brasčių ir apsistojo pas Vengravą palei Liviecą.

Karalius įsteigė kryžių *virtuti militari* ir, sakėsi, va žiuosiąs į lenkišką armiją. Bet netikėjo pats į pasekmę pastangų, nė į pagelbą Viennos ir Berlyno rumų, ir užsimanė tartiesi su Maskolija, tikėdamas, rasi, pasiulijimas lenk. intfantkos anukui carienės, d. kniaziui Konstantui, prilenks Maskoliją atsitraukti. Ir kada atsisakymas Fridrikio Augusto nuo pagelbos tapo sužinotas, Stasys Augustas leidosi į derybas su Maskolija. Siulant įpėdinystą lenkų sosto Konstantinui, carienė atrašė, kad malkontentų neapleis, iki Lenkai jai nepasiduos ir nepristos prie konfederacijos. 23 d. liepos 1792 m. karalius sušaukė tarybą ministrų Sargybos, abu seimo maršalku ir keletą dignitorių, tarp kurių Kollątajų, dabartinį lenk. pakanclerį, ir perskaitęs laišką carienės, sakėsi pristosiąs prie konfederacijos Targovicos! Protestavo St. Malachovskis ir Kaz. Sapieha, Ignas Potockis, pažįdininkas Ostrovskis ir liet. priedv. maršalkas Stasys Soltanas; kiti, net Kollątajus, balsavo, jog užganėdinti reikia carienei! Karalius savo ir kariumenės vardu pasirašė po aktu pristojimo prie konfederacijos ir abiem armijom paliepė paliauti kariavus....

Taip tad šlėkta nemokėjo ginti konstituciją, kurią neva visa tauta su taip dideliu užsidegimu priėmusi buvo; kas per keturis metus buvo su tokiu vargu pastatyta, tapo bėgyje kelių mėnesių begarbingai išardyta. Gelbėti nė nebuvo kam. Ištižę patrijotai patikėjo vainikuotam vyliugiui kraipymą viešojo reikalo; privilegiruotoji tauta begėdiškame abejojime laukė atsitikimų; minios prispautosios liaudies ramiai žiurėjo į kovą naminių prižadėjimų su svetimais antpuoliais. Už tai-gi po dviejų, drąsumu kareivių atsižymėjusių mušių pas Zielencus ir Dubienką, pusė šalies teko svetimam viešpatavimui, o likučiai pasitenkino gėdingesniu negu kitados jungu, kas aiškiai liudyja, kad konstitucija 3 d. gegužio neįkvėpė tautai jokios kiltos minties nė-gi jokių spėkų nesužadino (Heltman).

Seimo maršalkas į Varšavos miestą įnešė protestą prieš akcesą karaliaus ir išvažiavo į užrubežį. Paskui juos iškeliavo Kollątajus, kurio akcesą prie konfederacijos Bulgakovas atmetė; Ignas ir Stasys Potockiai, Soltanas ir kiti. Kariumenė pas Kurovą, išgirdusi akcesą karaliaus, ėmė kelti maištą. Generolai Mikas Wielhorskis ir Stasys Mokronovskis, nukakę į Varšavą, neperkalbėjo karaliaus ne pasiduoti Maskolijai, ir kad kunigaikštis Poniatovskis reikalavo nuo dėdės dimisijos iš visų urėdų kariumenės, drauge su juomi į 200 generolų ir oficierų. Karė pasibaigė. Generolas Kochovskis įtraukė į Varšavą ir apsibuvo karaliaus pylyje. Kancleris Malachovskis gavo persergėjimą, kad ne pečvietytų jokios ekspedicijos be leidimo Bulgakovo.

Generališkoji laisva lenkiškoji konfederacija traukė paskui "aliantinę" armiją Kochovskio, suginė šlėktą ir liepė rištiesi į vaivadiškas konfederacijas. Daugelis ponų išbėgo į Austriją. Tas pats dėjosi Lietuvoje. Su Krečetnikovu traukė Simas Kossakovskis, kurs 1790 m. liuosnoriai įstojo į maskolių armiją ir dalyvavo Turkų karėje. Tolyn traukiant maskolių armijai, Kossakovskis suvarinėjo šlėktą vaivadijose, vertė ją rištiesi į konfederacijas ir prisiekti ant akto Targovicos. Turtingiausiejie bėgo į Prusus, vargingesniejie pasidavė jam Maskoliams užėmus Vilnių, 25 d. berželio 1792 m. įvyko aktas generališkos laisvos konfederacijos D. K. Lietuvos. Maršalku susivienijimo paskirtas tapo ėsantis užrubežyje kancleris Aleksis Sapieha, vietininku jo Juozas Zabiella, liet. medsargis. Kadangi Targovicos konfederacija vadais kariumenės paskyrė hetmanus, tad tuomi aktu atnaujinta tapo panaikinta seimo liet. laukinė buožė ir pavesta Simui Kossakovskiui. Katedroje Vilniaus Juozas Kossakovskis, vyskupas Inflantų, atlaikęs mišias ir atgiedojęs Te Deum, svekino brolį su urėdu hetmano!....

Pasibaigus karei, likusios vaivadijos, žemės ir pavietai rišosi į konfederacijas ir prisiekė ant akto Targovicos. Pasiliovė veikimas komisijų valdžios abiejų tautų ir civiliškai kariškų tvarkos; visa valdžia pateko į rankas šviesiausios konfederacijos. Rugsėjuje susivienijo vyresninkai, suvažiavo į liet. Brasčius ir užmezgė šviesiausią konfederaciją abiejų tautų. Paskirta pasiuntinius pas carienę su padėka už kildušę pagelbą, pas karalių už akcesą ir prašant jo patarmės įsteigimui Lenkijoje respublikoniškos valdžios. Kad toliaus savo darbą varyti, šviesiausioji konfederacija lapkrityje 1792 m. persikraustė į Gartiną, kur ketino sukviesti nepaprastą seimą.

Valdžia šviesiausios konfederacijos išgriovė konstituciją 3 d. gegužio, keršijo jos įsteigėjams ir draugams, stabdė mintį tolyneigos. Magistraturos 4-metinio seimo įsteigtos, tapo panaikintos. Įstatymai 18 d. balandžio 1791 m. nusmerkti ir miesčionys sugrįžo į senovišką buvį. Šlėkta, priėmusi miestų tiesas, neteko prieigos prie urėdų ir dalyvumo visuose apsvarstymuose. Įstatymai rinkimų šlėktai iš 24 d. kovo 1791 m. tapo panaikinti ir seimeliuose sugrąžintas tapo balsas neposesijonatams. Konfederacija pašaukė prieš savo teismą seimo maršalkus Malachovskį ir Sapiehą, apskųsdami juos už įvedimą absoliutiškos valdžios, už rubavonę ir skriaudas, už pavertimą šlėktos į bjaurius belaisvius. Taip-gi Kollątajui užmetinėjo machinacijas prieš laisvę, kurstymą prieš šlėktą miesčionių ir chlopų. Konfederacija uždarė kliubą ir nuo jo sąnarių atėmė politiškas tiesas. Pasibjiaurėdama revoliucijos priešais, liepė Varšavą apleisti francuzų rezidentui Marie de Sainte Croix Descorches, ir užtraukė policijos kontrolę ant svetimžemiečių. Uždarė "Gazetą narodową i obca" ir "Pamiętnik" Svitkovskio; įvesdino cenzurą, paskyrė revizorius spaustuvių ir knygynų. Nupeikė veiklumą komisijos apšvietimo ir ketino rupintiesi Romoje apie sugrąžinimą brolijos jezuitų. Atnaujino paprotį ištraukti kardą iš makšties skaitant evangeliją; liepė užlaikyti pasninkus, draudė laike advento šokti privatiškuose namuose ir tt. Visur triusėsi laban atžagareivystės. Plėšė viešą lobį. Vadovai jos ėmė dideles pensijas, blaškė įėjimus komisijos apšvietimo. Broliai Kossakovskiai putnumu ir cinizmu perėjo didžausius šaldrus gadynės išdalytinio seimo.

Pagiriodama nuo triumpho, šviesiausioji konfederacija abiejų tautų nematė derybų, tuomsyk Luksenburge vedamų Austrijos, Prusų ir Maskolijos padalinimui respublikos. Fridrikis Vilimas, naudodamasi iš pralošų Austrijos karėje su Francuzais, prikalbino ją, kad leistų užimti Gedaną, Torunių ir vakarines vaivadijas. Carienė, tykanti rusiškų vaivadijų, pristojo dalyvauti padalinime, užmanytame Prusų karaliaus. Padalinimui konvencija tarpe Prusų ir Maskolijos įvyko 23 d. sausio 1793 m. Vienlaik Buchholtz įteikė kancleriui Malachovskiui notą apie įsiveržimą Prusų armijos į Didlenkiją. Teismo tą žingsnį platinimosi Lenkijoje francuziško demokratizmo ir noru Prusų apsisaugoti nuo užsikrėtimo jakobinizmu. Konfederacija, kuri savuose universaluose vadus 4-metinio seimo ir įsteigtojus konfederacijos 3 d. gegužio vadino Jakobinais, atsakydama ant Prusų notos, nurodė į užtarymą kliubo ir į tramdymą revoliucijiškos dvasios; galiaus į globą carienės užtektiną palaikymui šalyje legališkos tvarkos. Prusų kariumenei užėmus Torunių ir Didlenkijos miestus (Poznanių, Vschovą ir tt.), konfederacija meldė pagelbos nuo maskolių ambasadoriaus, barono J. J. Sievers'o, užėmusio vietą Bulgakovo. Nesulaukdama atsakymo maskolių, universalu 11 d. vasario 1793 m. konfederacija pakvietė šlėktą į visumeniską išsirengimą apgynimui čielybės respublikos. Tada Sievers jai pakišo notą, nusistebėdamas iš visumeniško išsirengimo, ir reikalavo atšaukti universalą. Konfederacija atšaukė ir jieškojo pagelbos keliais diplomatijos. Pusėje kovo 1793 m. pasiuntė į Peterburgą Sčęsną Potockį, o vietininku jo urėde maršalko paskyrė Mikolą Valevskį, buvusį Sieradžiaus vaivada. Tuo tarpu-gi Prusai užima Čęstochovą ir jima Gedaną po keliolikdienio gynimosi.

Į 10 dienų po išvažiavimo Potockio į Peterburgą, tapo apskelbti 25 d. kovo okupacijos patentas Prusų ir 7 d. balandžio okupacijos publikacija Maskolijos su paliepimu ukėsams prisiekti 3 d. gegužio padonyste! Prusai paglemžė vaivadijas: Gniezno, Poznaniaus, Kališiaus, Sieradžiaus su žeme Vieliuniaus, dalį Krokaviškės (Čęstochovą), abi Kujaviški, žemę Dobriniaus, vaivadiją Plocko, dalį Ravos ir sklypą Mozuriškės po tiesiai pusei Vyslos (žemę Zakročymo)! Maskolija-gi užėmė: sklypą vaivadijos Vilniaus, vaivadiją Minsko, rytinę dalį Novogrodko, liet. Brasčių ir Volyniaus, vaivadijas Kyjevos, Braclavo ir Podolijos! Prusams atiteko 1060, o Maskolijai aplink 4550 ketvirtainių mylių.... Likusi territorija respublikos buvo kyliu, įspraustu tarp Maskolijos ir Prusijos, su 3830 □ mylių ir 4 milijonai gyventojų. Veikiai po patentų 9 d. balandžio okupacijos dvarai apgaršino dekliaracijas, kodėl Lenkiją dalino: dėl platinimosi Lenkijoje jakobinizmo ir, idant tą viską nustelbti, dėl reikalingumo valstiją susprausti į siauresnius rubežius; reikalavo podraug, kad umai taptų sušauktas seimas nutarimui territorijališkų reikalų.

Reikalaujant Sieversui, karalius kako į Gartiną, kur turėjo susieiti nepaprastas semas. Ambasadorius reikalavo nuo generališkų maršalkų šviesiausios konfederacijos, kad išsiuntinėtų universalus į pasiuntinių seimelius. Valevskis, matydamas, kad seimas turės legalizuoti padalinimą, atsisakė, rengė net atsakymą ant dekliaracijos, kurstomas Stasio Augusto. Tad Sievers pareikalavo nuo konfederacijos atnaujinimo nepasiliaujamos dumos, kuri leistų karaliui išsiųsti universalus. Valevskis priešinosi, iki galiaus verčiamas Sieverso, atsisakė nuo urėdo maršalko generališkos lenkiškos konfederacijos. Urėdą apėmė Antanas Pulaskis, buvęs konfederatu Baro. Dabar generališkoji konfederacija atnaujino nepasiliaujamą dumą, kuri liepė karaliui sušaukti seimelius 27 d. gegužio 1793 m.

Pasekmės užvedimo maskolių ant respublikos atvedė į nusiminimą vadovus konfederacijos. Sčęsnas Potockis pasidavė į dimisiją nuo visų urėdų ir pasiuntinio misijoj. Valevskis atsitraukė į kaimą. Severinas Rzevuskis iškako į Vienną, liet. pakancleris Chreptavyčius į užrubežinius vandenis. Atsisakė nuo urėdų: kancleris Malachovskis, liet. did. hetmanas Oginskis, lenk. maršalkas Mnišech ir daugelis kitų. Didįją lenkišką pečvietę po Malachovskio paėmė kunigaikštis Ant. Sulkovskis, lenk. did. lazdą po Mnišcho — Fridrikis Mošynskis; lietuviškąją, atmetus nuo jos Igną Potockį, — Ludvikas Tiškevyčius. Liet. did. hetmanu tapo Simas Kossakovskis, laukiniu Juozas Zabiella, atstovas liet. general. konfederacijos. Iš dvasiškų lenk. senatorių tik vienas į Gartiną pribuvo, neseniai į vyskupus Chelmo pakeltasai, Vaitiekus Skarševskis. Nėsant svietiškų senatorių, šviesiausioji generolija pakėlė į kaštelionus — maršalkus vaivadijų konfederacijų .

Seimeliai susirinko vaivadijose, neužimtuose patentais okupacijos. Generolija atmetė nuo dalyvumo rinkimuose visus ukėsus, kurie neatstojo nuo konstitucijos 3 d. gegužio, važinėjo į Varšavą kaipo delegatai nuo seimelių vasario 1792 m., įsirašė į miestų knygas ir protestavo prieš nutarimus švesiausios konfederacijos. Kad padauginti savo draugus semeliuose, konfederacija pagražino garbę ir tiesas ukėsystės kunigaikščiui Adomui Poninskiui. Rinkimas pasiuntinių įvyko pagal surašą, patiektą Gartine, kaip tiko Rossijai ir Targovicai!

17 d. berželio 1795 m. susirinko Gartine paskutinis ir liudniausias respublikos seimas, kuriame dalyvavo vos 12 senatorių ir 120 pasiuntinių. Pirmame posėdyje Sieverso dėka maršalku seimo tapo aprinktas Stasys Bielinskis, Varšavos pasiuntinys, žinomas paleistuvis ir parsidavėlis Rossijai, nors pagal įstatymus seimui įvykstant laike, kada yra konfederacija, turėjo vadauti maršalkai josios: lenkiškas ir letuviškas. Sievers pats norėjo valdyti seimą ir todėl išliuosavo jį nuo vedimo valdžių konfederacijos. Konfederacija seimui tiktai suteikė rotą prisiekos maršalkui Bielinskui ir nutarimą, kad svarstymai įvyktų be arbiterių, prie uždarytų durų.

Paliepimas atmesti arbiterius, laužantis vieną iš svarbiausių papėdžių parlamentarizmo, iššaukė daug protestų, prie kurių prisidėjo ir liet. did. maršalkas Tiškevyčius. Kada Sievers suėmė keletą priešgynesnių pasiuntinių, galiaus seimas sutiko ant prašalinimo iš trobos arbiterių ir maršalkas išvarė iš trobos gausiai susirinkusią publiką.

20 d. berželio Sievers ir Buchholtz įteikė seimui notą, su reikalavimu paskirti delegaciją surašymui ir patvirtinimui traktatų padalinimo respublikos. Karalius pats protestavo, nes akcesą į konfederaciją Targovicos padaręs ėsąs ant papėdės jos akto 14 d. gegužio 1792 m., kurs patikrino čielybę respublikos, ir todėl negalįs pristoti ant susiaurinimo šalies rubežių. Seimas taip-gi Sieversui atsakė nota, kad nepristos ant padalinimo žemės, nuo Buchholtzo reikalavo atitraukimo Prusų kariumenės. Ambasadoriams nuo savo reikalavimų neatstojant, seime kilo audra: veni pasiuntiniai reikalavo užlimituoti seimą, idant tokiu budu neleisti derybų padalinimui, kiti troško prašyti įsikišimo Europos rumų. Tad maršalkas Bielinskis įnešė projektą paskirti seimo delegaciją traktavimui tiktai su dvaru Peterburge. Parėmė jį parsidavusiejie Maskolijai — vyskupas Inflantų Kossakovskis, Ankvičius ir kaštelionas Ožarovskis, neva išgelbėjimui respublikos nuo užmačių Fridrikio Vilimo. Seimas priėmė įnešimą Bielinskio. Sievers apsiautė seimo trobesį su kariumene, suėmė keletą pasiuntinių, uždėjo sekvestrą ant įėmimų karaliaus ir jo giminaičio Tiškevyčaus; tik seimui protestuojant, pasiuntiniai tapo paleisti; priešgynumas ėjo minkštyn. Perskaičius gromatą nuo Sčęsno Potockio, pasiuntinio konfederacijos į Peterburgą, kad viskas prapuolė ir kad vienintėlis išganymas yra sutikmėje su Rossija, karunos kancleris Sulkovskis įnešė, kad seimas leistų delegacijai taikytiesi su Rossija be jokių susiaurinimų. Tad jau reikalas Rossijos buvo laimėtas. Galiaus tapo delegacija paskirta traktavimui tiktai su dvaru Peterburgo, kam pritarė taip-gi karalius.

(Toliaus bus)

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

išsimėtęs po septynes kalvas? Toji mintis, ką tik užgimusi, pradėjo kankinti jį, ir jis turėjo su ja sutikti.

Vežėjas daugiau neatsigręžė, ir Pierre turėjo pasistoti, kad sušukti jam naują adresą.

— Į Sant — Pjetro Montorijoj.

Iš pradžios vežėjas nustebo, tartum nesuprato. Bôtago mostelėjimu jis parodė, kad tai buvo kur ten, labai toli. Bet kadangi kunigas spyrė, jis vėl pradėjo meiliai šypsotis, draugiškai nulenkdamas galvą. Gerai, gerai! jis sutinka, kodėl ne?

Ir arklys pradėjo bėgti greičiau siauromis gatvėmis. Iš pradžių važiavo viena, suspausta augštomis namų sienomis gatve. Šviesa galėjo čia įsiskverbti tik kaip į transėjos gilumą. Paskui jie staiga pakliuvo į skaidrų šviesos ruožą, pervažiuodami Tibrą senu Siksto IV tiltu. Po dešinei ir kairei tiesėsi krantinės gatvės, žibančios nuo neseniai išstatytų namų. Pervažiavus į antrąją pusę, karieta pradėjo keltis ant Janikulio, plačia gatve — vardu Garibaldi. Paskutinį kartą vežėjas atsigręžė į jį ir su meilium pasididžiavimu ant veido pasakė Triumfalinės gatvės vardą.

— Garibaldi gatvė.

Arklys ėmė bėgti lėčiau, ir Pierre, apimtas vaikišku nekantrumu, atsisuko atgal, kad vienu žvilgtelėjimu pamatyti visą miestą, kurio panorama vis labiau atsidengė prieš jį. Važiavimas į kalną traukėsi ilgai, ir kiekvieną sykį, kol tik pasiekė kalvos viršunę, išplaukdavo vis naujos didelio miesto dalys. Paskui, kurstomas stipraus sujudimo, nuo kurio širdis stipriai plakė, jis pamatė, kad gadina sau malonumą, išvysdamas miestą išpalengvo ir pamažu, kvartalas už kvartalo. Jis norėjo sugrobti viską iš karto, visą Rymą, koks jis nebutų didelis. Jis perlaužė save ir daugiau nebeatsigręžė, nors neapsakomai jį gundė noras.

Ant viršaus yra didelė terasa. Švento Pjetro Montorijoj bažnyčia išstatyta toj vietoj kur, kaip sako, buvo nukryžiavotas šv. Petras. Vieta plika ir parudavusi nuo deginančių vasarinės saulės spindulių, bet truputį toliau, užpakalyje, žydrųs ir trukšmingi Akvos Paolos vandens, krinta storomis sriovėmis iš trijų aukšto fontano baseinų. Pagal atspartis, apjuosiančias regio transtiberina terasos aukštutiniąsias dalis, matyti turistai, liesi anglai ir keturkampiai vokiečiai, eina su kelvedžiu rankose, į kurį kartas nuo karto pažiuri su tradicijonišku džiaugsmu.

Pierres lengvai iššoko iš karietos, palikęs savo čemodaną ir paliepęs vežėjui jo palaukti. Pastarasis atsistojo į eilę kitų karietų, atsišliejo filozofiškai ant sėdynės po pačia saule ir, nuleidęs galvą, iš anksto prisirengė prie ilgo ir paprasto laukimo.

Tuo tarpu Pierre ankštoje juodoje sutanoje, pribėgo jau prie atsparčių, nerviškai suspaudė karštas rankas, stovėjo ir žiurėjo, negalėdamas atsižiurėti. Rymas, Rymas! Cezarių miestas, popiežių miestas, amžinas miestas, kuris du sykiu buvo valdovu pasaulės, apie kurį jis svajoja jau keli mėnesiai, — ir štai jis, jis pamatė jį, ant galo! Audra, buvusi kelios dienos atgal, sumažino sloginantį rugepiučio karštį. Stebuklingas rugsėjo rytas žibėjo nuo saulės spindulių, o mėlsvas, be debesių dangus, išrodė, lyg neturįs ribų. Ir jis pamatė Rymą, skęstantį puikiausiame reginyje, pamatė Rymą tokį, kokį nupiešė jo svajonė ir kuris, rodėsi, garavo nuo skaidrios rytmetinės saulės. Lengvas, apymėlsvis rukas gulėjo ant stogų namų žemesnėse miesto dalyse, tuotarpu priemiestiniai sodžiai ir tolimi kalnai mirksojo išblyškusioje rožinėje šviesoje. Iš pradžios jam viskas iškarto metėsi į akis, jis nenorėjo apsistoti ant smulkmenų, jis matė visą Rymą, tą gyvą milžiną, gulintį ties juo ant tos žemės, nutręstos tiek kartų lavonais. Kiekvienas amžius gaivino jo garbę, tartum įkvėpdamas jam nenuvystančią jaunybę. Ir kas ypatingai traukė Pierre'ą, kas privertė smarkiaus plakti jo širdį, tai tas, kad iš pirmojo susitikimo, jis pamatė Rymą tokiu, kokiu jis norėjo jį matyti, nauju ir atjaunėjusiu, beveik be nuodėmių, apimtą mažu džiaugsmu, su šypsa ir viltimi į naująjį gyvenimą....

Ir prieš tą pasirodžiusią stebuklingą panoramą. Pierre, nejausdamas stovėjo prie atsparčių, vis dar suspaustomis ir deginčiomis rankomis, ir į kelias minutas pergyveno tą, ką buvo pergyvenęs per trejus paskutinius metus. O, kokie baisūs metai pirmutiniai, kuriuos jis praleido savo mažame name Neije, su uždarytais langais ir durimis, palaidotas ten, tartum sužeistas ir žustąs žvėris. Jis sugrįžo iš Lourdes sergančia siela, širdimi, iš kurios tekėjo kraujas, suvargintas, nejauzdamas savyje nė vienos gyvos vietos. Tyla ir tamsa apsiaupė jo meilės ir jo tikėjimo įras. Ilga dienų eilė, viena už kitos, praeidavo, ir jam rodėsi, kad gyvenimas nebesugrįš prie jo kaip jis laukė, kad nors vienas spindulys užsidegtų ir užšviestų tamsą. Jis gyveno machinališkai, laukdamas sugrįžtant jiegų, kad vėl galėtų atsiduoti gyvenimui, vardan aukščiausio proto, kuris privertė jį viską paaukoti. E, kodėl jis negalėjo ilgiau priešintis, kodėl jame nebuvo daugiau spėkų, kodėl jis negalėjo pritaikinti ramiai savo gyvenimo prie savo naujo tikėjimo? Jis, teisingas savo vienatinei meilei ir neapkezdamas sulaužytos prisiekos, atsisakė nusivilkti savo sutaną, tai kodėl jam nepasišvęsti kokiam nors mokslui, kuris atsako ir kunigo padėjimui, astronomijai ar archeologijai? Bet kaszin kas griaudžiai jame verkė, turbut — motina jo ar meilė, kurios jis dar niekuomet neužganėdino ir kuri be paliovos spaudė jį savo glėbyje. Tai buvo nesiliaujančios vienatvės kančios, ta vienatvės almanti žaižda, — jo prote užgimė naujos mintįs.

Bet vieną tamsų, lietingo rudens vakarą atsitikimas supažindino jį su vienu senu kunigu, šventos Margaritos bažnyčios klebonu Roz, Sent Antuano priemiestyje. Jis užėjo jo aplankyti į apatinį drėgno namelio aukštą, kurį jis nuomavo Šarono gatvėje ir kur jis įtaisė prieglaudą trijuose mažuose kambariuose pamestiniams vaikams, kuriuos jis rinkdavo artimiausiose gatvėse. Ir nuo tos dienos Pierre'o gyvenimas iškarto persimainė; jis atrado sau darbą, kuris įkvėpė jam naują gyvybės ir energijos sriovę; jis pamažu pavirto į karštą pagelbininką senam kunigui. Nuo jo namelio Neije lig Šarono gatvės buvo labai toli. Iš pradžios jis ten vaikščiojo tiktai dėsykiu į savaitę; paskui pradėjo vaikštinėti kasrytas, sugrįždamas namo tiktai apie pavakarę. Greit trijų kunigo kambarėlių pasidarė mažai ir Pierre dar užėmė viršutinį aukštą, palikęs sau vieną kambarį, kur jis tankiai nakvodavo. Visa savo nedidelę nuomą apverzdavo tam dalykui — vargšų vaikų pagelbai. Ir senas kunigas, džiaugdamos, sujudintas lig ašarų jauno žmogaus karštu pasišventimu, nukritusio jam iš dangaus, apkabindavo jį, verkdamas ir vadino jį sunumi, Dievo jam atsiųstu.

Ir Pierre tuomet pažino vargą, nuodėmingą ir baisų, gyvendamas tarp jo ištisus dvejus metus. Jis pradėjo nuo to, kad rinkdavo nelaimingus vaikučius, pamestus ant gatvės ir tuos, kuriuos kaimynai pradėjo atvesti pas jį, kuomet prieglauda pragarsėjo apskrityje: berniukus, mergikes, suvis mažus, pamestus viduryje gatvės, tuo tarpu, kaip jų tėvai ir motinos dirbo, girtuokliavo ar mirė. Tankiai tėvas pražudavo, motina nugrimzdavo ištvirkime, girtuokliavimas ir pasileidimas įžengdavo į namus drauge su bedarbe; ir vaikus išmezdavo į gatvę, jaunesniejie kentėdavo šaltį, viresniejie, nueidavo sau, kad padidinti ištvirkimo ir prasikaltimo eiles. Sykį, vakare, jis Šarono gatvėje kątik ištraukė iš po vežėjo tekinių du mažučiu vaikiuku, du broliu, kurie net negalėjo jam nurodyti savo gyvenamosios vietos, nežinodami patys, iškur jie atėjo. Kitą sykį jis sugrįžo namo su maža mergike rankose, maža, šviesplauke mergike tik turinčia trejus metus; — ją atrado ant suolo, skurdžiai verkiančia; ji sakė, kad motina ją pametė. Paskui, noroms-nenoroms, nuo gailestingų ir nelaimingų paukštelių, nemielaširdingai išmestų iš lizdo, jis perėjo ir prie jų tėvų. Ir tuomet jam atsitiko proga susipažinti su baisiais urvais, kuriuose jie lindojo, kiekvieną dieną vis labiau grimzdami į tą pragarą; atsižinojo, pamažu, tą atkarą baisuną, nuo kurio širdis kaizdavo, — juk kaip nenaudinga ir nieko o nieko nepagėbi labdarybė.

E, liudnas vargo ir ubagystės miestas, bedugnė paversmė žmogaus nupuolimo ir kančių, o kokius baisius daiktus jis ten matė per tuos dvejus metus, kurie jo visą gyvenimą nukreipė į kitą pusę! Tame šv. Margaritos kvartale, pačioje širdyje veiklaus ir darbštaus Sent-Antuano priemiesčio jis atrado atkarius namus, visus skersgatvius, pripildytus tamsiomis lušnomis, be oro, drėgnas, kaip rusiai, kur puvo ir mirė, užnuodinti, nelaimingi sutvėrimai. Ant sviruojančių laiptų slydo kojos nuo nutekančių nešvarumų. Kiekviename aukšte buvo galima užgriuti ant šiukšlių kruvų, paskendusių skystose sutrose. Languose nebuvo stiklų, vėjas vaitodamas ir traukydamas, veržėsi per juos, lietus tėškė sriovėmis. Daugelis miegojo ant plikų akmeninių grindų, niekuomet nenusivilkdami. Nė rakandų, nė baltarubių, — gyvulių gyvenimas, kuris užganėdina savo reikalavimus kur ir kaip pakliuna, patrauktas instinkto. Viduje bustų, kruvomis knibždėjo, be skirtumo lyties ir augumo, žmonės, sugrįžę prie gyvulių gyvenimo, neturėdami reikalingiausių daiktų, prispirti vargo — vienas iš kito dantimis ištraukdavo liekanas, išsluotas iš turčių pastalės. Ir visų blogiausia, visų sunkiausia — tai buvo tas žmogaus ypatos nupuolimas; tai buvo jau ne liuosas laukinis žmogus, vaikštinėjąs nuogas, medžiojąs ir riįąs savo lobį žilose giriose, bet civilizuotas žmogus, priverstas prie gyvuliško padėjimo, su visomis nuodėmėmis, su visais nupuolimo trukumais, nešvarus, atkarus, bejiegis, vidui miesto turtų ir puikybių.

Kiekvienoje šeimynoje Pierre surazdavo tą-pačią liudną istoriją. Iš pradžios — jaunybė, viltis, linksmumas, sunkų vargą pergyvena lengvai. Paskui užeidavo nuovargis: kam amžinai dirbti, jei nebus pertekimo? Ir vyras pradėdavo gerti, kad pažinti nors dalelę laimės, pati pamažu atsikratydavo rupesčių apie šeimyną, ukį ir teip-pat kartu gerdavo, o vaikus išmezdavo likimo globai. Baisios aplinkybės, tamsumas ir gyvenimas kruvoje nustumdavo visai į praputlį. Tankiausiai visko kaltimi buvo bedarbė: ji netik ištuština viską, bet paėda tvirtybę ir išmokina tinginiauti. Ištisas savaites dirbtuvės esti tuščios, rankų muskulai pasidaro minkšti. Tame Paryžiuje, taip stropiai jieškomame veikimo ir judėjimo, negalima rasti nors menkiausis darbas. Vakare vyras sugrįžta namo akimis, pilnomis ašarų, ir tuščiomis rankomis, kurias jis visur siulė, bet kurių nepaėmė ir gatvių šlavimui, todėl kad ir prie tokio darbo

(Toliaus bus).

Iš visur.

|| Vokietija rengia tikrą kariškų orlaivių laivyną; dabar dirbdina aisokių sistemų 8 didelius galinčius prieš vėją lėkti kariškus orlaivius. Žinoma, ypač Prancuzija, turės sekti Vokiečių paveikslą. Jau Prancuzijos laikraščiai pakėlė klausymą pasidalinimo dru, reikalauja, kad svetimi orlaiviai negalėtų atlėkti į orą turintį priklausyti Prancuzijai, kadangi mat nuo orlaivių lengva šnipinėti, nuiminėti tvirtovių plianus.

|| Bulves iš Chili, Pietinėj Amerikoj, 1550 m. Europon atgabeno Ispanijonai. Cikorija paeina iš Indijų, tomatai iš Peru, agurkai iš Indijų, dyniai iš Pietinės Amerikos, spinatas iš Azijos, cibuliai iš Siberijos. Kur yra gimtinė ridikų ir morkų, tikrai nežinia.

|| Chinų sostapilėj Pekine, Vokietijos ambasadoj užgimė gaisras, kuris pagimdė eksplioziją kautuvėse sudėtos amunicijos. Eksplioziios du vokiškiejie ir vienas prancuziškas kareivis likosi užmušti, o 8 vokiškiejie ir penki prancuziškiejie sunkiai sužeisti.

|| Daugiausiai studentų turi Paryžiaus univrsitetas: jį lanko 16-609 studentai. Profesorių jame yra 285. Teisų mokslus lanko 7182 studentų, daktarystos—3336, filozofijos 2649. Paryžiaus universitetą lanko teipgi daug amerikonų.

|| Kroatijoj, pietinėj Austrijoj, kaime Udbrisa 31 d. liepos buvo smarkus susirėmimas kaimiečių su žandarais, kuriame du kaimiečiai tapo užmušti, o daug jų tapo sužeistų.

|| Įgavę valdžią Turkijos revoliucijonieriai, pareikalavo prašalinimo sultano rumo urėdninkų. Sultanas bijosi tą daryti. Pirmutinis Turkijos parlamentas susirinks 1 d. lapkričio. Macedonijoj jauni turkai pareikalavo, kad svetimų kraštų komisoriai prasišalintų visai iš Turkijos.

|| Persijos šachas užsimanė Persijos konstituciją perdirbti ant Maskolijos pavidalo, taigi kad parlamento užgyrimus kontroliuotų jo paties paskirti iš urėdninkų susidedanti viešpatystės reda.

|| Tyroliuj ir Bukovinoj (Austrijoj) 31 d. liepos siautė smarkios audros su debesų praplyšimais. Užgimusiuose tvanuose Bukovinoj prigėrė 50 ypatų, o Ciller klonyj 26.

|| Prancuzijoj, netoli Poissy, susidaužė automobilius Amerikos milijonierio Vanderbilto. Prie to likosi užmuštas Vanderbilto posunis Winthrop Sauds.

|| Persijoj, mieste Humadan likosi užmuštas vienas iš geriausių kalbėtojų išvaikyto Persijos parlamento, Sayid Muhamed.

|| Prašalinimui abipusio neužsitikėjimo, Anglijos karalius užprašė Vokietijos ciecorių atsilankyti Anglijoj ir ciecorius tą užprašymą priėmė.

|| 31 d. liepos Prancuzijos prezidentas Fallieres ,ant kariškojo laivo "Verite" atkako į Norvegijos sostapilį Christianią.

|| Vokietijoj, mieste Jenoj, apvaikščiojo 350-metines sukaktuves gyvavimo universiteto. Universitetas tas uždėtas 1558 metuose.

|| Šjmet Leipcige, Saksuose, apvaikščios sukaktuves tenykščio universiteto. Leipcigo universitetas uždėtas 1409 m.

|| 31 d. liepos Maskolijos kariškiejie teismai pasmerkė pakorimu 21 ypatą.

NAUJI RAŠTAI.

Rosijos caras. (Monologas) ir politiško turinio eilės. Parašė Karolis Varnas. Keli draugai sąjautę savo lėšomis išleido. Philadelphia, Pa. 1908 m. 15 pusl. Grynas pelnas paskiriamas mokslęeivių naudai.

Moteris ir politika. Parašė Lili Braun. Vertė R. Augys. Philadelphia, Pa. Išleidimas Lietuvių Socijalistų sąjungos Amerikoj No. 5. 50 pusl.

Pileniečiai. Istoriška tragedija penkiuose aktuose, aštuoniuose atidengimuose. Parašė V. Nagornoskį. Shenandoah, Pa. 1908 m. 155 pusl.

Rėk. Darbininkai ir jų atteitis. Philadelphia, Pa. 1908 m. 43 pusl.

Redakcijos atsakymai.

Stirbiui. "Lietuvoj" tas netilpo, apie ką Tamista rašai; reikia kreiptiesi į tą patį laikraštį, kuriame tilpo užmėtinėjimai. Juk patilpęs kitame laikraštyj atsakymas daugeliui bus visai nesuprantamas. Kitas dalykas, kurio dėl raštas netinka, yra tas, kad Tamista su paaiškinimu kreipiesi prie ypatos. Juk geriausiai tiesiok prie ypatos, be laikraščio tarpininkystės ir kreiptiesi.. Jeigu Tamista sutinki, perduosime Tamstos raštą tiesiog Žagarui. Į tuos vaidus netinka traukti visuomenę.

Neslepiančiam. Dėl daugelio tuščių ginčų Tamistos raštui ne galėjom rasti vietos. Patalpinsime kitame numeryj, nors ir nematome tikro pamato kaltinti visą kuopą už neramumą kelių narių L. S. S. kuopos. Juk kuopa negali atsakyti už pasielgimą kelių sanarių! Neramus keli sanariai gali buti kiekvienoj organizacijoj, bet už kelis, negalima ant organizacijos atsakymo mesti.

APGARSINIMAI.

SKAITYTOJAMS.

Skaitytojams, kurių prenumerata už "Lietuvą" pasibaigė ir iki šiol jos neatnaujino, šį "Lietuvos" numerį siunčiame paskutinį. Kurie tad norite, kad nebutų "Lietuva" sulaikyta, tai pasirupinkite prisiųsti užmokestį tuojaus.

A. Olszewskis.
"Lietuvos" išleistojas.
Vietinis Agentas.
Jonas Janušas, 843 — 32nd Place.

MUSŲ APGYNĖJAI.

Be raudonųjų kunelių musų kraujas turi didelę daugybę baltų kunelių, kurie yra labai svarbūs, kadangi jų pareiga yra apginti kuną nuo užpludimo ligų perų. Kaip tik šitie perai užpuola kokį organą, smarki kova terp jų ir šitų mažų kunelių įvyksta ir pergalė priklauso nuo padėjimo kraujo. Jei kraujas yra sveikas ir stiprus, užpuolimas bus atmuštas be ypatos žinojimo ko nors apie tai; bet, jei kraujas yra menkas, perai laimės. Gamta tave sužinodins su padėjimu tavo kraujo. Kaip tik jis sublogs, tai pastebėsi nenorą valgyti, silpnėjimą, blyškumą, pailsimą. Tu reikalausi Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno, kuris veikia tiesiog ant gromuliojimo organų, padarydamas prigimtą norą valgyti, sveiką sugromuliojimą, tyrą ir gausų kraują, stiprius nervus. Visose ligose šitų organų jis yra vienintėlis pasitikimas vaistas. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

EKSKURSIJA!

Apžiurėti laukus "Žinyčios" Wis.

7 d. rugpiučio 1908 m. 10:30 val. naktyj. Traukinys išeis nuo Illinois Central stoties, Michigan ave. ir 12ta gatvė, Chicago.

Visi norintiejie toje dienoje važiuoti, tūri atsišaukti pas A. Olszewskį, Manažerį "Žinyčios", 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., ne vėliau kaip iki 7 d. rugpiučio.

DIDELIS PIKNIKAS.

Chicagos L. S. S. suvienytos kuopos drauge su Latvių Soc. Dem. Draugija "Aušra" parengė pikniką 16 d. rugpiučio, šių metų Schultze'o darže, ant kranto Displaines upės, Riverside, Ill.; prasidės 9 val. ryto; įėjimas 25c. porai. Bus skrajojanti krasa, traukimas laimės ir visokių juokų, skanių gėralų ir proga linksmai pasišokti. Muzika p. Jakaičio iš So. Chicagos; nuvažiuoti galima 12 gatvės karais, kiek reikia eiti iki vietai bus parodyta. Kviečia visus kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Komitetas.

DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Liuosybės Draugystė parengė didelį pikniką Bergmano darže, Riverside, Ill., 16 d. šio mėn. Ant pikniko bus visokių vėdinančių gėralų, gardžių cigarų ir žaismės, kaip bėgimas maišė ir kitos. Kas atsižymės iš vyrų, gaus dovanų dėžutę cigarų, — iš moterų, gaus lietsargį; muzika pirmos kliasos. Tikietas porai 25c. Visus kuoskaitlingiausiai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

Baltimore, Md. Tėvynės M. draugystės 28 kuopa turės savo susirinkimą 16 d. rugpiučio, 2 val. po pietų lietuviškoje svetainėje ant Berre St. Draugai ir draugės nepamirškite atsilankyti, nes bus svarbūs reikalai apsvarstymui, teipogi bus prakalbos, kalbės kuopos narys F. Bakutis. Atsiveskite teipgi pašalinius prisirašyti prie kuopos.

Kuopos sekretorius.

HAYES McKINNEY, KANDIDATAS ANT TEISĖJO Į MIESTO TEISMĄ.

Hayes McKinney iš 7to kvartalo likosi kandidatu prieš pirmuosius rinkimus subatoje, 8 d. šio mėn. nominacijai demokratų partijos urėdan Miestinio Teismo Teisėjo.

Ponas McKinney yra baigęs mokslus Šiaurvakarinio Universiteto Tiesų Mokykloj ir turi labai plačią praktiką kaipo advokatas. Jis teipgi yra jau varęs keliatą bylų lietuviams ir atsižymėjęs terp jų kiapo tikrai teisingas ir gabus advokatas. Jis užjaučia visiems tiems, kurių užsilaikymas priklauso nuo jų pačių pastangų ir iš jo bus geras, teisingas ir tinkamas teisėjas.

Jis likosi kandidatu, prašant Komitetui Chicagos Advokatų Draugijos, organizacijos žymiausių advokatų Chicagoje, kurl reikalavo didesnio skaitliaus gerai aprupintų vyrų pabandyti nominavimui. Kitas Komitetas Chicagos Advokatų Draugijos, nuskirtas ištyrimui atsakantybės visų kandidatų, teipgi pripažino jį atsakančiu.

Subatoje, 1 d. šio mėnesio Illinojaus Advokatų Draugija turėjo meginamą balsavimą ištyrimui populiariškumo įvairių kandidatų, ir ponas McKenney buvo vienas iš devynių parinktų demokratų.

Pono McKinney'o vardas yra ilgame suraše penkias dešimts aštuonių ir lengviai surandamas, jei balsuotojas žiurės nuo apačios surašo Miestinio Teismo Teisėjų augštyn. Jo vardas yra penktas nuo apačios.

ŽIURĖKITE NEPAMIRŠKITE BALSUOTI ŠIĄ SUBATĄ, 8 d. ŠIO MĖNESIO.

BALSUOKITE UŽ A. J. CERMAK'Ą DEMOKRATŲ KANDIDATĄ ANT VALSTIJOS ATSTOVO NUO 9to SENATORIŠKOJO DISTRIKTO.

Jo vardas randasi suraše kandidatų demokratų partijos antroje kolumnoje pirmas nuo viršaus.

Jas. T. McDermott

Demokratų Kandidatas į Kongresą nuo 4to Distrikto, Illinois Valstijos.

Jas. T. McDermott yra jau ir dabar kongresmanų, bet laikas jo tarnystos baigiasi šį rudenį ir todėl jis nori gauti nominavimą į antrą kandidatybę. Nors jis yra airys, vienok geras ir doras žmogus ir kongrese jis balsavo už šiuos principus:

Už aštunių valandų darbo dieną.

Už sumažinimą stoviosios kareivijos.

Už padidinimą užlaikymo našlėms.

Už padidinimą algų raštininkams krasos.

Už padidinimą algų laikšnešiams.

Už laisvą medžiašiupį ir tuomi pigesnę laikraštiją

Už nuostolius katalikų bažnyčios Filipinuose.

Už naujus karo laivus, nes jų statymas reiškia darbą Amerikos žmonėms.

Balsavo prieš:

Įstatymą užudraudos.

Leidimą piniginės pagalbos laivams

Privatinę savinybę telegrafinių įstaigų.

Visas priemones tiesioginiu ar aplinkiniu budu pritariančias trustams.

Jis prielankus:

Valstybės taupymo bankams.

Pagerinimui kelių ir vandens vagų.

Leidimui valstybės pinigų kursan.

Užlaikymui ir apsaugojimui Amerikos girių.

Judinamai skalei palaikėjybės ir įplaukimo mokesčių, teip kad turtingiejie galėtų panešti dalį tautos išdavimų.

Užbaigimui Panamos kanalo Amerikos darbininkams, dirbant aštuonias valandas per dieną.

Todėl lietuviai demokratai privalo balsuoti už jį, jeigu nori turėti kongrese atstovą, kuris remia virš paminėtus dalykus. Pirmųjų rinkimų diena bus 8 rugpiučio (August), todėl toje dienoje visi pirvalo balsuoti, jeigu nori pastatyti savo kandidatus ant tikieto. Primename balsuotojams, kad šitie pirmiejie rinkimai yra svarbesni ir už antruosius. Čia per šituos pirmuosius rinkimus yra pastatomi kandidatai ateitybei partijos principų. Kuri partija nepastato savo kandidato, toji jo ir neturi ir per antruosius rinkimus ji jau balsuoja tik už kitų partijų kandidatus. Iš šito yra aišku, kad pirmiejie rinkimai partijų reikalams yra svarbesni už antruosius rinkimus, todėl kiekvienas, kam rupi jo partijos reikalai privalo balsuoti per šituos pirmuosius rinkimus, 8 d. rugpiučio. Lapkričio mėnesyje rinkimai tik patvirtins ar atmes jų išrinktus kandidatus.

Balsuodami už jį padėkite ketvirtainyje stovinčiame prieš jį kryželį. Tikslu jo yra: Ypatiška laisvė, Atviri šventadieniai Chicagai. Jis kaip ir J. Waynanas kovoja už tą patį principą, už laisvę ypatos ir tuomi pripažysta visiems teises ir priešijasi privilegijoms. Atminkite, kad svarbiausiejie rinkimai, rinkimai kandidatų yra šitie pirmiejie rinkimai, kurie pripuola ateinančią subatą, 8 d. šio mėnesio. Nepamirškite atiduoti savo balso už jį. Jei jis dar nebus išrinktas, tai jau antriejie rinkimai jam yra be vertės ir teipogi tiems, kurie jį rinks. Todėl norėdami savo pusę palaikyti, ateikite prie balioto ateinančią subatą. Balsavimas trauksis nuo 6 val. ryto iki 5 val. vakare.

VALSTIJOS APGYNĖJAS HEALY NUPEIKIAMAS.

Tebėsančiu apgynėju valstijos Healy yra didelis nepasiganėdinimas dėlei jo stengimosi uždaryti saliunus nedėldieniais. Pereitą antradienį nepasiganėdinusių partija turėjo susirinkimą Colonial teatre, kuriame dalyvavo be advokatų ir kitų miestelėnų, 300 pasiuntinių iš aplinkinių miestų. J.E.W. Wayman laikė kalbą išaiškinimui stovio dalykų ir buvo garsiai aploduojamas klausytojų. Terp kitko jis pasakė, kad Healy labai neteisingai pasielgė, panaudodamas savo valdžią uždarymui saliunų nedėldieniais ir iš to žmonės labai pasipiktino.

"Jei nori, sakė jis, kad saliunai nedėldieniais butų uždaryti, eik į miesto tarybą ir išgauk padavadijimus tam tikslui. Tai yra vienintėlis kelias.

"Tai buvo baisus apsirikimas iš pusės Valstijos Apgynėjo Healy išduoti $30.000 mokesčių mokėtojų pinigų bandant uždaryti saliunus nedėldieniais ir vien dėlto, kad jo atidžią atkreipė į tai laikraščiai. Manęs klausė patarimo ypatos, kurios rengėsi skųsti saliuninkus ir aš pasiteiravau įstatymą bylą, bet jis neapsistojo ir daturėjo tiesos ir aš pasakiau žmonėms, kurie atėjo pas mane, kad tai nėra galimu daiktu priversti uždaryti saliunus nedėldieniais Healy teipogi žinojo, kad tai nėra galimu, po to kaip jis pervarė pirmą bylą, bet jis neapsiėjo ir davarė iki keturioliktai, nepasiekdamas nė vieno apkaltinimo. Jei aš busiu išrinktas, tai aš nebandysiu uždaryti saliunus nedėldieniais.

"Pirmiausia priedermė valstijos apgynėjo užstoti žmonės prieš teismą prisiegtųjų, žiurėti, kad kaltiejie butų apkaltinti ir kad nekalti butų apsaugoti nuo gėdos. Jei aš tapsiu išrinktas, tai mano svarbiausiu dalyku bus laikyti teismą prisiegtųjų toli nuo politikos." Nepamirškite už jį savo balsą atiduoti ateinančią subatą 8 d. rugpiučio.

BALSUOKITE UŽ JONĄ M. SIENKIEWICZIĄ,

Republikonų Kandidatą Kongresan nuo 5tojo distrikto per pirmuosius rinkimus ateinančią subatą 8 d. šio mėnesio, nuo 6tos val. ryto iki 5 val. vakare.

Penktasis distriktas apima dalis miesto lenkais apgyventas — Wojciechowo, Annowo, pusę Kazimierzowo ir lietuvišką parapiją Aušros Vartų.

STEFAN J. NAPIERALSKI

Republikonų kandidatas į KONGRESĄ, NUO 4 DISTRIKTO, ILL.

Stefan J. Napieralski yra lenkas, jaunas ir smarkus vyras. Lietuviai republikonai privalo geriau balsuoti už jį negu už vokietį ar žydą, nes visgi lenkai yra mums artymesni ir prielankesni kaip kitos tautos.

Pirmiejie rinkimai bus 8 dieną rugpiučio (August), todėl tą dieną visi turite balsuoti, kurie nori pastatyti savo kandidatus ant tikieto. Napieralski yra žinomas kaipo geras ir gabus žmogus, todėl męs patariame už jį balsuoti, o jei jis pereis, tai turėsime vieną savo atstovą kongrese.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Juozapo Vilkišiaus, Vilniaus gub., Trakų pav., Valkininkų parap., Pirčupių sod., apie 15 metų kaip Amerikoje, pirmiaus gyveno Pennsylvanijoje; turiu pas jį labai svarbų reikalą. Jis pas ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislovas Noreika,
42 W. 2nd St., S. Boston, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Norvilo, ilgą laiką gyveno Chicagoje, paskui persikėlė į Indianos valstiją ar kitur kur. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Leonas Strzegowskis,
3254 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tėvo Viktoro Sabučio, 11 metų kaip Amerikoje. Gyvena Chicagoje, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Viktoras V. Sabutis,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

Pajieškau dviejų brolių Stanislovo ir Aleksandro Stankų, Kauno gub., Šiaulių pav., Lygumos miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Regina Stankiutė,
225 Randolph St., Philad'a, Pa.

Pajieškau vagies Jono Jackuno, Kauno gub., Šiaulių pav., Viekšnių parap. ir miestelio, antri metai kaip Amerikoje; jis yra 22 metų amžiaus, augštas vyras, plaukai ir veidas tamsus, su didoka nosia, biskį užlinkusia, turėdamas pas mane gyvenimą 25 d. pereito mėnesio paėmė $1000.00. Policija turi jo paveikslą ir ieško. Kas tokį patėmytų teiksis duoti žinią policijai ar man. Su pagraba,

Dom. Šliukšteris,
11 Emery St., Somerville, Mass.

Pajieškau Konstantino ir Leono Kukulskių, Kauno gub., Telšių pav., Bernatavo vol., Andruškaičių sod., ir Juozapo Razmo, Gintališkės vol.; turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kazimieras Norvaiša,
2013 Lafayette st., Scranton, Pa.

Pajieškau savo vyro Juozo Pukio, kuris paliko mane su vaikais, be duonos kąsnio ir pastogės antrą dieną berželio. Kam tektų jį matyti, malonėkite duoti žinią adresu:

Pukienė,
855 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo brolio Ramono Pavilionio, Kauno gub., Panevėžio pav., Čipėnų parap., Zadeikių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Chas. Povilionis,
Diamond Lumber Co., Camp 2,
Ontonagon, Mich.

Pajieškau Juozo Steponuko su kuriuo drauge atvažiavome į Ameriką, paeina iš Suvalkų gub., Punsko parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Chas Osepuolis,
Holly Cross College, Worcester, Mass.

Penkiolika metų atgal du vedę broliai Jasikėnai atvažiavo iš Lietuvos į Anglijį; vienas brolis Jonas mirė, palikdamas pačią, mergaitę ir vaikutį. Antras brolis Povilas išvažiavo į Ameriką ir pasiėmė su savim savo brolvaikį penkių metų. Tulą laiką susirašinėjo su likusia Anglijoje broliene, bet paskui persikėlė į kitą miestą ir susirašnėjimai persitraukė. Dabar mergaitė išaugo didelė ir norėtų susižinoti su savo brolių. Dėdė Anglijoj vadinosi Winstain, gal tuo pati vardu vadinasi ir Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mary Winstain,
13 Water St., Widnes. Lancashire, England.

Ant Pardavimo.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Šituose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusisamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Parsiduoda saliunas arti Illinois plieno kompanijos dirbtuvės. Dėlei išvažiavimo į tėvynę savininkas priverstas parduoti. Kreiptis adresu: 8757 Superior ave., So. Chicago, Ill.

LOTAS LABAI PIGIAI.

Parsiduoda lotas už $500 lengvomis, mėnesinėmis išmokestimis, po $10 per mėnesį, geroje vietoje terp 34 ir 35 gat. prie Emerald ave., 25 pėdų per 125. Gatvė asfaltuota. Savininkė našlė, gyvena kitame mieste ir dėlto nori parduoti. Pasinaudokite iš tokios puikios progos. Artesnėms žinioms reikia kreiptis pas A. Olszewskį, 3252 S. Halsted St.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai dėlei išvažiavimo tėvynėn. Rakandai visai nauji. Pamatyti galima po nr. 110 Canalport ave., Chicago, Ill., pas Jokubą Melaškevičią.

Parsiduoda saliunas ir sankrova pigiai. Vieta lietuvių apgyventa. Atsišaukti pas P. M. Kaitį, 221 Wabansia Ave., Chicago.

Parsiduoda pigia kaina dėlei išvažiavimo į Lietuvą sankrova valgomų daiktų su arkliu ir vežimu, ir naminiai baldai. Vaizba gerai išdirbta lietuvių apgyventoje vietoje. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: M. Narvid, 121 W. Huron St., terp Noble ir Centre Ave.

Męs, lietuviai ukininkai Rhinelanderio apygardos, pranešame, kad 19 d. pereito mėnesio turėjome balių vienų ukininkų su prakalbomis ir nutarėme remti kuomi galint kiekvieną naujai pirkusį pas mus žemę. Męs jam padėsime trobas talkomis išsistatyti, patalkindami kiekvienas po porą dienų, nes mųs čia yra daug lietuvių. Su pagarba,

Juozas Kundrotas,
Box 132, Rhinelander, Wis.

Reikalavimai.

Reikalauja 500 darbininkų prie valymo laukų Pietinėje ir Šiaurinėje Dakotose ir Minnesotojė, mokestis nuo $2.00 iki $2.50 dienai ir valgis su kambariu; kiekvienas turi užsimokėti už kelionę iš Chicagos nuo $10 iki $14. Teipgi reikalauja 200 vyrų į Michigano girias ir prie piovyklų lentų, mokestis nuo $20 iki $30 mėnesiui ir užlaikymas. Nerašyk, tik ateik pats į mano ofisą. Lucas, Lietuviškas Agentas, 101 Canal st., Chicago, Ill.

Reikalauja išlavinto pardavinėtojo valgomų daiktų sankrovoje miesto prekybai. Turi mokėti gerai skaityti ir rašyti angliškai. Gera proga padoriam, darbščiam vaikinui; kas nori gerą vietą gauti tegul pasiskubina atsišaukti adresu:

S. Peterson & Co.,
Randolph & Desplain St.

Reikalauja merginos į namus pataisymui valgio šešiems vyrams, mokestis nuo 8 iki 10 dol. mėnesiui ir pragyvenimas su kambariu užrakinamu. Jieškanti vietos malonės atsišaukti tuojaus adresu:

F. Simkus,
Box 38, Athens, Ill.

VIEŠNAMIS.

Atsakančiausia vieta ir nakvynė atkeliavusiems iš kitų miestų yra Petro J. Jonaičio viešnamyje prie pat redakcijos "Lietuvos". Teisingas patarimas ir širdingas priėmimas.

P. J. Jonaitis,
3240 S. Halsted st., Chicago, Ill.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Juneau Co. Wisconsin išdirbta farma 40 akrų, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600.00

Lake Co. Michigan, 40 akrų, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700.00

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Rųšis žemės smiltis su moliu, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Kaina už grynus pinigus $800. Ant išmokesčio $1200.00

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir 1—2 mylios nuo miestelio Wild Rose, 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią priguli net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4000 Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų ..... $3000.

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina po $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos ..... $3.200.

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir 1—2 mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500. Išlygos: $3.000 iš kalno, lykis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu.

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusiejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais .....$3.600, be gyvulių ..... $3.000.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina ..... $20.000.

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

FARMOS!

Jei nori geros žemės farmai, geroje vietoje, terp savo žmonių, arti miesto, arti bažnyčios, arti gerų geležinkelių ir kelių, tai važiuok pažiurėti "Žinyčios" žemės, Clark Co. Wis., o rasi tą ko jau seniai jieškai. Daugybė žmonių apvažinėjo daugybę vietų, ir niekur žemės nenupirko, bet kada čia atvažiavo, tuojaus nupirko, nes čia rado tą viską, ko kitur rasti negalėjo. Dabar yra geriausias laikas žemę pirkti, nes yra vasara, gali matyti ir žemę ir užsėtus javus ir žolę.

Rašyk mums kada nori važiuoti, o męs paskirsime Tamistai dieną, kurioje musų agentas gali su Tamista važiuoti. Adresuokie:

"Žinyčia" A. Olszewski Mgr.
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du mažl kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina ..... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20, Kaina ..... 10c.

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar kus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelai iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69. Kaina ..... 20c.

Auka, apyseka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55. Kaina ..... 15c.

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, iškvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Kulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embriologijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) Žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis tics žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, gailiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis: Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusišką vertimą sutaisė S. Valtiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičio, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė.. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos Šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Teipgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stagaras. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaityti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės pagonų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė. Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — Žaibas. — Audra. — Perkunas. — Žemė. — Saulelė. — Žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsilieplmas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškus pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Senial geidavo musų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (S. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Mylėtojai Ypatiškosios Laisvės

Balsuokite už

JONĄ E. W. WAYMANĄ,

Kuris yra pastatytas Suvienytų Draugijų

Priesz

JONA J. HEALY

Republikonų Kandidatą ant

Valstijos Apgynejo.

EIK PAS SAVA!

Norėdamas pirkti pigiai laikrodėlį, eik pas savą laikrodininką. Prisiųsk savo adresą, o gausi Kataliogą laikrodėlių lietuvių kalboje dykai.

Kaikurių čia yra kainos:

Paauksuotas laikrodėlis, užtikrinamas 20 metų, Elgin ar Waltham viduriais $13. — Sidabrinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais $7.50. — Nikelinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais $5.50. — Nikelinis laikrodėlis New York Standard $2.75.

Aprašymą Žiedų, Spilkų, Grandinėlių rasi Katalioge lietuviškam.

P. K. Bruchas, 3316 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Sliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. Ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs neišmėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašyslu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau pupasakosiu.... Tetp pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemetome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos. Vokietijos ir kitų viešpatyščių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-ilis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija musų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš Šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63. Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Bureliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17. Kaina .....5c.

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 133. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Aleknos. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najiviškai išpasakotos, viskas ellėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Pomaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc. "Ateities", išleidimas Nr. 2, Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Baisumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40. Kaina ..... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420. Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygeląje, 30 puslapių, telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Rankų šašelial ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėlial, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32. Kaina ..... 10c.

Ratelių spėjimai. Tra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyliškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam. Puslapių 355. Kaina $1.00

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia čevynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

Rugštasai Pienas, Įrankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo valstas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Valšgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dvieju veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragaral, sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Ellės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatymas. Pusl. 44 Kaina ..... 30c.

Svarbi priežastis, vieno veiksmo komedija. Parašė P. Bayard su kaikurtomis permainomis iš lenkų kalbos vertė K. Žegota. Pusl. 62 Kaina ..... 15c.

Sulaukė, Iš tautiško serbų atgijimo pasakojimas. Parašė Terezija Jadvyga, iš lenkų kalbos vertė Baltrus Virpa. Pusl. 132 Kaina .... 25c.

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halstel St., Chicago, Ill.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Telefonas Yards 3192

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago

Medikališkas miesto inspektorius.

Iš Vilniaus eina Naujas Laikraštis

'EŽYS'

Pašaipos, pajuokos ir pakalbos mėnesinis su juokingais paveikslėliais laikraštėlis, skiriamas visiems Lietuvos žmonėms. Kaina metams: Amerikoje $1.00. Lietuvoje 1 rublis. Adresas:

Russia, Vilno, Antokol, V. Gospit. No. 1, 3 "Ežys".

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Męs skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, męs su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos lėgos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Męs išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Klijasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišnauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai
Shiller Bldg., 109 Randolph Street
CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai tėzinsi Amerikos gudrybes, sukt y b e s ir, teip vadinamą jos, g e r o v ę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kilą, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina **$1.00**, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams **$2.00**. Bet kas naujai užsirašis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųzdamas man **$2.00**, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" **dykai.**

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 159, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas be perkulių ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame vėjelems tiems kurie buvo gydomi nuo kelioljkos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI. Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda pe-įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas. Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas. Patiniftus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt. **aš išgydau ant visados.**

Kaibu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Nedėliomis: nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais neveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusimęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemoralinki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesusiguslos ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume palikfame per naktį, plėnėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Matšelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, prieškaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nuslipnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patšagystę, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos klintys lakmingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus sustkuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš pamintų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Reda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėliomis ir kitomis šventomis dėnomis: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštinti vietą rudeniniams tavorams, męs nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų siutai, verti $10.00 bus išparduoti po $8.00
Siutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Siutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Siutai verti $22.00 bus išparduoti po..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas pigiai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasilikty ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl męs nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeniniėmis ir žieminėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras atdaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

FARMOS! FARMOS!

Lietuviszkoje "Zinyczios" Kolionijoje

Prie pat miesto Thorp, valstijoje Wisconsin.

Žemė yra derlinga, guli terp dviejų geležinkelių, šale bėga upė "Black River", oras sveikas, vanduo tyras ir sveikas, aplinkui gyvena farmeriai lietuviai ir lenkai, lenkų katalikų bažnyčia ir miestas su turgviete ir geležinkeliais arti, vieškeliai geri. Žemės kaina $15 už akrą ir daugiau. Įmokėk ketvirtą dalį, likusius gi išmokėsi per 5 metus. Norintiems "Žinyčios" Dr-tė pastatys ir trobas išmokesčiui, iškas šulinį ir tt. už pigiau negu pats farmerys galėtų tą padaryti.

Kol vasara ir kol dar javai nuo laukų nenuvalyti, tai važiuokite šią žemę apžiurėti, kad pagal javų augimą pažinti jos vertę.

Tikietas iš Chicagos į Thorp prekiuoja $6.25, į abi pusi $12.50. Kas nuo mus žemę perka, tam kelionės lėšas męs sugrąžiname. Norėdami važiuoti, rašykite mums, o męs jums nurodysime kur ir kaip važiuoti ir kas žemę Jums parodys.

A. OLSZEWSKI, "Žinyčios" Mgr.
3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

P.S. Męs turime pardavimui ir išgyventų farmų Wisconsine ir kitose valstijose. Parašykite mums kur jums yra maloniau, o męs pranešime jums plačiau.

Temykite Lietuviai.

Reikalaujanti yvairių daiktų kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Britvų, Armonikų, Koncertinų, Smulkų, Kiernetų, Drukuojamų ir šnekamų mašinų, Liet. knygų ir kitokių visokių daiktų. Tai visados kreipkitės pas **DAMIJONAITĮ Chicago,** o iš-čia gausite per pačią lietuviškoje kalboje KATALIOGĄ No. 7 dykai, katrame yra šimtai visokių daiktų paveikslėlial ir jų kainos. (Chicago's m. nesiunčiu)

Teipgi čia gaunamas *Sim. Daukanto L. I.* paveikslas. miera 22 x 28 colių kaina....25c
Perkupčiai gauna nuošlimtin. Adressas:

M. J. DAMIJONAITIS
3256 Union Ave. Chicago, Ill.

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėmimas nuo 8 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išbandyame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos šėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynertas iš Palangos. Vaistai atsiųsdinami plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsižėrėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Meisterwski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotenciijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašėlių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Dr. Marija Dowiatt-sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 9:30 iki 11 tiktai. Telefonas Canal 1475.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbutą, Neuralgiją, sudėda naujus vietoj išpuolusių, prilipdo iškrinjusius auksu, sidabru, amalgamu. Valandos: Siekiams dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neporki savo namo?

Męs turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Męs tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Męs šią savaitę pardavėme šiuos namus:

3043 Quin St.
2906 Lowe ave.
648 29-th St.

Turime ant pardamo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ŠITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Arti bažnyčios. 2 lubų murinis namas, viršuje gyvenimui ruimai, apačioje groserė ir bučerė parsiduoda su visu biznių, su arkliu, vežimu ir visomis prietaisomis. Namo kaina $2200, o biznio $1000, viskas sykiu už $3200.00

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras, medinis namas $5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus šį banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3253 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Telpghturi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pilnius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga naujų, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. STH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

REIKALINGAS

vyrai au musų No 3 KATALIOGAS didžiausias lietuviškoje kalboje ir bus nusiųstas dykai kožnam kuris prisiųs savo tikrą vardą, pravardę, adresą ir porą markių. Baigiasi 25tas tukstantis, pasiskubink su pareikalavimu. 64 dideli puslapei. JAME TELPA teisingi aprašymai apie suvirš 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Roberinių daiktų, Magiškų Aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų.—John I. Bagdžiunas, Prp.

ADRESUOK TEIP
JOHN'S SUPPLY HOUSE
PILSEN STATION, CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

SVEIKATA IR LAIME

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga ‚Vadovas in Sveikata'

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laimę!

SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dababartine laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip buti sveiku, nuo ligu apsisergeti, išsigydyti ir akyvu paslaptybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastotí laimingu; pripildyta padidinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pergalėti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susituokimą ir kaip mokėt apsivesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokinimų jaunimui, kad per lytiška išdykumą nepaslgadytų, nenupultų protiškai, lytiškai ir ant sveikatos.

Kiekvienas skyrius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodijame skaityti apie **Dispepsiją, Reumatizmą, Plaučių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas.** Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvemas, tegul pasiskubina tą knygą. „VADOVAS Į SVEIKATĄ" parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turėt kiekvienoj šeimynoj ir pavienioms ypatoms.

NORS PASKUTINĖS LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS,

bet kad ji išdnota visuomenei, tai kiekvienas apturės ją dovanai, kuris tik atsiųs 10 centų markėms už prisiuntimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS Į SVEIKATĄ" gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvasčių išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir naudinga visiems.

Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutine laida netrukus išisbaigs.

VISADA ADRESUOT:

The Collins New York Medical Institute,
140 W. 34 st., New York, N. Y.

DRUKUOJAMA MAŠINA
The Odell No. 4

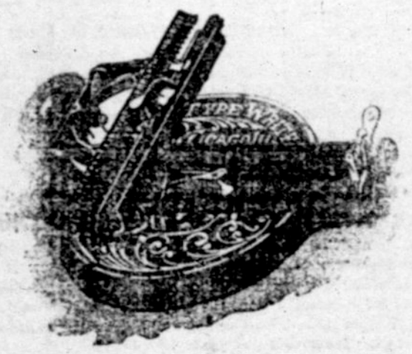

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po $6.95

Su gražia audimo apvilkta skrynele $8.95

Su gražia skuros apvilkta skrynele $9.95

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įstelgimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekoriaus arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatišką joms gydymą.

Užsikimšimas arba užsikimas varpos skylutės. Nedaro skirtomo kaip ligal tamista kenti nuo užsikimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio piaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimus ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš ilečkau sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš išėstysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kranjo, sugražina tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, manantį apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasidaryti egzaminui, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikų padėjimą kune, pasinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užsėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbeti ligai įleistį šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali atsitti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Baltimore, Md.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.
J. Luis, 521 Lombard St.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Dirzulaitis, 97 Grand St.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povil. Šukis, 6524 Forman av.S.E.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

C. Kavalius, 19 Harrison St. Cambridgeport, Mass.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Millinocket, Me.
Jurgis Tumosa Box 621

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box 1.
F. Baubonis, 136 So. Locust St.

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.
And. Jasinskas, 217 Ferry St. New Haven, Conn.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 347 Rodney St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis, 82 Jackson st., Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas 46 So. 22nd St.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.
Juozas Šlikas,

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Kataliogas Dykai!

American Drukuojama Mašina turi 73 raides, dideles ir mažas, galima drukuoti visokiose kalbose greitai ir geral kaip su geriausia mašina. Visur parsiduoda po $10.00, bet mano kaina tik $7.00, su metaline skrynele $8.00. Laikau teipgi visokių sidabrinių ir auksinių prekių, muzikališkų instrumentų, skustuvų, revolverių, albumų, guminių spaudyklų, kišeninių žibyklų, popierų gromatoms, visokių knygų, ir t. t. Kas prisiųs už 5c. krasos ženklelį, apturės dykai didelį Nr. 3 naują kataliogą. Užtikrinu, kad mano prekės yra pirmos rųšies, o kainos pigesnės kaip kitur. Užsisakymus išsiunčiu greitai į visus kraštus Suvienytų Valstijų Kanados ir Anglijos Manoadresas:
K. Vilkevich, 112 Grand Street, Brooklyn, N.Y.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—J. J. Herimanavičia, 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—Justinas Jakavičia, 1512 W. 19th Street

1-mas Raštininkas—M. M. Juška, 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place

Kasierius—Niceforas Žilevičia,

General-Užveizėtojas—A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ
PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tialpa dangelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotylmą vyryškumo, nervišką lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių puliavimą ar iriperį, skilvio, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo Jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A